



2010 m. sausio 29 d., penktadienis

Nr. 4 (880) | Kaina 2,50 Lt

Dailė | Muzika | Teatras | Kinas | Fotografija

3

„Bestija žydrom akim“ Jaunimo teatre

4

Pokalbis su filosofu Slavožem Žižeku

5

Kelios pastabos jaunos operos tema



6

Projektas „Artscape“ „Vartų“ galerijoje

8

„Zero 2“: pokštai tėsiasi

9

Krėsle prie televizoriaus



Marcel Odenbach. „Sukant ratais“. 2009 m.

Ar praeitis tikrai buvo?

Paroda „Kuriant atmintį“ Šiuolaikinio meno centre

Renata Dubinskaitė

Kaip teigia vienas iš parodos „Kuriant atmintį“ kuratorių Simona Reesas, bene svarbiausias Marcelio Odenbacho filmo „Sukant ratais“ tikslas yra parodyti, kad Maidaneko (arba Liublino) koncentracijos stovykla apskritai egzistavo, nes Liublino, Sobiboro ar Treblinkos žmonių naikinimo lageriai mūsų atmintyje ar istorinėje vaizduotoje užima kur kas mažiau vietos nei plėtai pagarsintas Aušvicas (pirmyj trijų mirties lagerių aukomis tapo daugiausia lenkai, baltarusiai, ukrainiečiai, o šiu šalių piliečių tragedija išprovokavo mažiau istorinių tyrimų, nei vakarų europiečių auks). Juk praeitis, neprikelta dabarciai, neįtraukta į gyvajį atminties archyvą, mums tiesiog neegzistuoja. Pasak Jacques'o Rancier, dvi pagrindinės atminties formos yra dokumentas ir monumentas. Monumentas yra išbaigta ir viešai ištransliuota ženkli ir reikšmių sistema, kurios perskaitymas yra iš anksto numatytas ir reglamentuotas. Tuo tarpu dokumentas pats savaimė neturi jokios galios, kol jo kažkas „neišverčia“,

neįtraukia į kokį nors kontekstą, pasakojimą, nepriskiria jam reikšmių. Aušvicas ir tiesiogine, ir netiesiogine prasme yra paverstas monumentu, o lagerio pavadinimas jau tapo kone bendrine sąvoka, simboliu, apibendrinančiu daug daugiau, nei toje vietoje nutikusius įvykius. Tuo tarpu Maidanekas daugumai mūsų tėra nuogas faktas, nesukeliantis jokio rezonanso koletyvinėje atmintyje. Tačiau ar tikrai atminties kūrimo darbu turėtų užsiimti menininkai? Juk, be raštinės istorijos, kuri vis dar užima privilegijuotą „labiausiai tikros“ istorijos vietą, šią pilietinę, šviečiamąją pareigą atlieka moksliškumo ir objektyvumo siekiantis dokumentinis kinas. Daugumoje dokumentinių filmų atminties kūrimo procedūros vykdomos naudojant keletą tų pačių formulų. Istorinio kino tyrinėtojo Roberto A. Rosenstone'o teigimu, iprasčiausia istorinio dokumentinio kino forma, kai pasakotojas už kadro (ir/arba istorijos liudytojai, eksperimentai) pasakoja istoriją, tuo tarpu mes matome neseniai filmuotas istorines vietas, derinamas su senesne filmuota medžiaga, dažnai pa-

NUKELTA | 7 PSL.

Jidiš literatūros klasikas

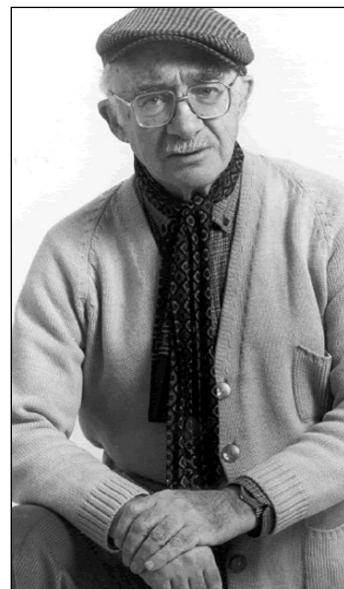
Abraomas Suckeveris (1913–2010)

Abraomo Suckeverio vardas susidūrusiem su litvakų kultūros paveldu siejasi su ištisa epocha: tarpu kario žydų kultūriniu gyvenimu, „Jung Vilne“ dailininkų ir literatų grupe, kurioje greta Suckeverio – Chaimo Gradės, Šmerkės Kačerginskio, Leizerio Volfo vardai. Su Vilniaus getu ir išgyvenimo stebuklu, subtilia tragizmo, rūstumo ir kartu lyriškumo, elegijos kupina poezijs, su orumu, kurį žiauriausiom aplinkybėmis gali palaikyti kurianti žmogaus dvasia.

Tokių žmonių – paskutinės gyvios grandies, gyvuoj istorijos atspaudu – lieka vis mažiau. Abraomas Suckeveris mirė šių metų sausio 20 d., eidadamas 97 metus, Tel Avive. Mirė ne tik epochą atspindėjės žmogus, bet vienas svarbiausiu jidiš poetų ir rašytojų. Jis taip ir nepelnė paties didžiausio įvertinimo – Nobelio premijos. Jai nominuotas buvo 1966 m., bet premija tąkart paskirta hebrajų kalba rašančiam prozininkui Šmueliui Agnonui. Už pastangas išsaugotį jidiš kalbą A. Suckeveriui 1985 metais skirtas aukščiausias Izraelio apdovanojimas – Izraelio premija, o 2008 m. vasario 16 d., įvertinant šio litvako nuopelnus Lietuvai, Prezidentas Valdas Adamkus apdovanojo A. Suckeverį Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžiumi.

A. Suckeveris gimė 1913 m. Smurgainyse (dab. Baltarusija), garsioje chasidų ir rabinų šeimoje. Pirmojo pasaulinio karo metais šeima buvo ištremta į Sibirą. Nuo 1920 m. būsimas poetas gyveno ir mokėsi Vilniuje,

universitete studijavo literatūrą, dar iki Katastrofos aktyviai dalyvavo Vilniaus žydų kultūriniam gyvenimui. Ketvirtijo dešimtmecio pradžioje susibūrus dailininkų ir literatų grupei „Jung Vilne“ („Jaunasis Vilnius“), ją išstraukė ir A. Suckeveris. Pirmieji jo eileraščiai, įkvėpti iš Smurgainių kilusio poeto, rašytojo ir dramaturgo Mošės Kulbako



(1896–1937) poezijos, kurioje išskleidžia panteistiškai pasaulėjauta, Lietuvos peizažo vaizdai, persmelkti žydų misticizmo tradicijos, Vilniaus ir Varšuvos žydų kultūroje laikraščiuose pasirodė apie 1933–uosius.

Pirmai A. Suckeverio poezijos knyga „Dainos“ („Lider“) išėjo 1937 m.,

ir jis iškart buvo pripažintas kylan-

čia jidiš literatūros žvaigžde. Prasidėjus Antrajam pasauliniams karui, poetas pateko į Vilniaus getą. Jį likvidavus, A. Suckeveriui drauge su žmona Freidke pavyko pabėgti į aplinkinius miškus, kur jis prisijungė prie žydų partizanų. Pasibaigus karui, 1946 m. A. Suckeveris buvo vienas pagrindinių liudininukų Niurnbergo procese. Drauge su rašytoju Š. Kačerginskui rinko išlikusią vertingą JIVO – Jidiš mokslo instituto – medžiagą (ji šiuo metu saugoma Suckeverio-Kačerginskio kolekcijoje Niujorke), sovietinėje Lietuvoje atkūrė žydų muziejų, kuriai buvo kaupiamos karo metu išlikusios kultūros vertybės.

1948-aisiais Suckeveriai su Maskvoje gimusia dukterimi Rina per Lenkiją ir Paryžių nukako į Palestiną. Apsigyvenę Tel Avive, Suckeveris stengėsi nuolat puoselėti jidiš kalbą, nors ja kalbančiųjų kasmet mažėjo. Čia 1948 m. išėjo jo knygos „Žydų gatvė“ („Di jidše gas“) bei „Paslapčių miestas“ („Geheimštöt“), kuriose vaizduojamas Vilniaus žydų gyvenimas, niūri geto kasdienybė ir siekis išlikti. Tel Avive Suckeveris įkūrė ir redagavo jidiš – šią kalbą laikė nepalaužiamos žydų dvasios ir tautos išlikimo simboliu – literatūros žurnalą „Auksinė grandinė“ („Di goldene keit“), kuris buvo leidžiamas iki 1995-ųjų. Suckeverio jidiš poezijos šedevru laikomas rinkinys „Dainos iš dienoraščio“ („Lider fun togbukh“, 1974–1981 m. eileraščiai).

Ypač sukreciantys ir vertingi yra karo, gyvenimo gete bei slapstymosi miške laikotarpiu parašyti A. Suckeveris.

keverio eileraščiai. Jų poetas sukūrė daugiau kaip 80, sugerbėjo išsaugoti rankraščius ir jie buvo išleisti pokario metais: 1945 m. išėjo jo knyga „Tvirtovė“ („Di festung“), o 1946 m. – „Geto dainos“ („Lider fun geto“). Tuo pat metu Paryžiuje pasirodė jo prisiminimų knyga „Apie Vilnius getą“ („Vagn Vilner geto“).

Abraomas Suckeveris išėjo amžinbėn likus savaitei iki sausio 27-osios, Tarptautinės Holokausto aukų atminimo dienos, Jungtinės

Tautų minimos Aušvico išvadavimo dieną 1945 metais. Kaip išgyveno tie, kurie patyrė neįtikėtinus Holokausto bausimus? Kas jiems padėjo išlikti žmonėmis, ir ne tik išlikti, bet žmogiškumą liudyti ir kitiems? „Jeigu nebūčiau rašęs, nebūčiau išgyvenęs, – sakė A. Suckeveris 1985-aisiais interviu „New York Times“: – Būdamas Vilnius gete tikėjau – taip, kaip religingas žydas tiki Mesiju, – kad tol, kol rašau, kol galiu kurti eiles, tol turiu ginklą pasipriešinti mirčiai.“ Atspindėtos patirtys. Patirtis, kai A. Suckeveris, karste slėpdamas nusaciusių priemonių, priimė Sibiro tremtyje mirusią seriją, sugulė eileraštin „Guliu šiamė karste“ (Vilnius getas, 1941 m. rugpjūčio 30 d.). Eileraštyje „Batų krūva“ (Vilnius getas, 1943 m. sausio 1 d.), kurį pats poetas vadino makabrišku „mirties šokiu“, A. Suckeveris žvelgia į motinos batus praėjus metams po jos mirties. Holokausto metais A. Suckeveris prarado ne tik motiną, bet ir sūnelį. Iš tos patirties gime vienas labiausiai sukreciančių eileraščių „Mano vaikui“ (Vilnius

getas, 1943 m. sausio 18 d.). Eileraščis „Po tavo žvaigždžių baltumu“ („Unter daine vaise stern“, Vilnius getas, 1943 m. gegužės 22 d.) apie baltų žvaigždžių nusėtą dangų, kuriai gamtos grožis kontrastuoja su poeto išgyventu skausmu, tapo pagrindu jidiš klasika tapusiai dainai. Sie ir kiti itaigūs poetiniai die noraičiai liudija ne vien sunkiai suvokiamą Holokausto brutalumą ir itin skaudžius asmeninius išgyvenimus, bet ir begalinį poeto tikėjimą pasaulio grožiu.

Nemažai A. Suckeverio eileraščių išversta į hebrajų, anglų, prancūzų, ispanų, vokiečių, rusų, japonų ir kitas kalbas. I lenkų kalbą A. Suckeverio poezių yra vertės Czesławas Miłoszas – abu poetus siejo Vilnius tema ir ilgametė asmeninė draugystė.

Apie A. Suckeveri sakoma, kad jis yra ne žmogus, o legenda. Jo poetinė biografija labiau nei bet kurio kito tos kartos jidiš rašytojo atspindi tragišką Rytų Europos žydų lemtį. Tačiau jo kūryboje dominuoja ne išgyvenimų realizmas, o estetiškumas, jidiš kalbos subtilumas ir intymus santykis su gamta. Ne bejegiskumas prieš griaunantį blogi, o poetinių vaizdinių galia. A. Suckeveris – poetas liudytojas, ne tik perteikęs asmenines patirtis, bet ir prisiemęs kolektyvinės atminties naštą. Žodžius ir patį rašymo veiksmą A. Suckeveris suvokė kaip turinčius didesnę jėgą nei gyvenimas ar mirtis.

PARENGĖ
KAMILÉ RUPEIKAITÉ

Skaidri tapybos šviesa

Algirdas Petrus (1915–2010)

Prieš keletą dienų „Lietuvos ai-do“ galerijoje atidaryta Algirdo Petruso kūrybos paroda. Nenuiltantis maestro pristatė Vilnius publikai naujausius darbus. Kaip visada žiūrovai laukė susitikimo vernisaže – romus, šiltai bičiuliškai nusiteikęs autorius traukte traukdavo kolegas ir tapybos gerbėjus, stebino neblėstančiu kūrybingumu. Deja, ši kartą į vernisažą atneštos gėlės liko netiekto.

Simoliška, kad didysis mūsų tapybos spalvininkas išėjo palikęs atvertą savo kūrybos ekspoziciją, sudarytą daugiausia iš paskutiniai metais nutapytu paveikslų, kupinų skaidrios petruliškos dviasios. Tas ženklas atliepia dailininko asmenybę – dažnai atrodydavo, kad nei jo gyvenimo, nei kūrybos nepalieta negandos, pro ji praeina krizės, nuosmukiai, sunkmečiai.

Iš tiesų, 1915 m. prasidėjės Algirdo Petruso gyvenimas vedę per visus XX a. Lietuvos istorijos lūžius,



kurie palietė dailininko asmenį ir jo šeimą ne mažiau skaudžiai negu kitus. Savo autobiografią maestro pradeda sakinais: „Aš našlaitis. Mama mirė šiltine per I pasaulinį karą, kai dar nė vienerių metų neturėjau.“ Taigi pirmasis likimo smū-

gis nelaukė. Pasirinkti tapytojo profesiją taip pat nebuvo paprasta – gabaus, gimnaziją baigus ir universitetą Kaune germanistiką pradėjusio studijuoti jaunuolio tévas norejo pritarti naujam sūnaus pasirinkimui: „Matai, tu gudrus, o

specialybę pasirinkai nei šiokią, nei tokią.“

1939 m. A. Petrus baigė Kauno meno mokyklą, bet pasinerti į kūrybą neteko – prasidėjės karas, vokiečių ir sovietų okupacijos sumaišė gyvenimo kortas. Sovietmečiu dailininkui teko patirti psichologinį spaudimą, KGB grasinimus, nepriteklių. Didžiausios kūrybinės krizės metus ženkliniai saldainių dėžučių projektai. Šiandien tai – vieni iš ankstyviausių sovietinio Lietuvos grafinio dizaino pavyzdžių, o šeštajame dešimtmetyje – desperatūski tapytojo bandymai išlikti. Kažkada dailininkas yra sakęs, kad sovietmečiu nuo privalo kūrybos ideologizavimo ji gelbėjo tai, kad buvo prastas piešėjas. Tačiau šiandien atrodo, kad labiausiai A. Petruso ištekimybė sau ir gebėjimas nepasiduoti priklauso nuo visur pozityvo krislą žvelgiantio jo būdo. Tas atispindi ir kūryboje. Šiandien mūsų akiai išprastų abstrakcijų

ištakos – 7-ojo dešimtmecio natūrmortai. Tuomet, kai abstrakcija sovietinės dailės kontekste buvo vienos iš griežiausiai atmetamų principų, A. Petrus atrado skiautinius – geometrinės jų struktūros ir spalvinė įvairovė padėjo realizuoti norą giliintis į paveikslų spalvinės struktūras. Po truputį dailininkas atrado vis daugiau būdų aktualioms muzikalias spalvinės tapybos problemoms formuluoti ir spręsti. Jų kulminacija – skaidraus kolorito vėlyvojo periodo kūriniai.

Gyvenimą ir kūrybą persmeliantis pozityvus A. Petruso požiūris į pasaulį lydi ir jo išėjimą. „Lietuvos ai-do“ galerijoje eksponuojami paveikslai pratešia dailininko buvimą su mumis. Jie byloja ir bylos apie iškilią dailininko asmenybę ir paliktą ryškų pėdsaką XX ir XXI a. Lietuvos tapyboje.

IEVA PLEIKIENĖ

Dailininko teatro išbandymai

„Bestija žydrum akim“ Jaunimo teatre

Rasa Vasinauskaitė

Pastarajį dešimtmetį populiarus „dailininko teatras“ į savo gretas privilioja vis daugiau vaizduojamųjų menų srities atstovą. Dažniausiai ši žingsnį žengia scenografas, ne vienius metus buvę spektaklio gimimo proceso dalyviais ir liudininkais. Jei neskaiciuose „dailininko teatro“ pradžios nuo pirmųjų XX a. dešimtmeciu, nauja jo pakilimo etapą galima sieti su XX a. pabaiga, kai į režisūros sritį pasukę tapytojai, skulptoriai, architektai naujų impulsų suteikė ir pačiam dramos teatrui. Plastinės kompozicijos menas pasirodė turis gerokai daugiau resursų tobulinti režisūros ir vaidybos instrumentus.

Musiškė dramos scena nelabai noriai dalijasi savo teritorija su kita. Kaip eksperimentas prieš trejus metus pasirodė scenografės Jūratės Paulėkaitės kartu su aktoriumi Dainium Gavenionu kurto „Pupos“, po jų – „Uždaras vakaras“. Tolelius bandymus turbūt sujaukė nauji kūrėjų darbai, bet žingsnis į „vaizdinio“ teatro teritoriją buvo žengtas. Tad, atrodytu, jei gyvuoja ir gali gyvoti aktoriaus, perėjusio į režisūrą, teatras, tai kodėl jam neatverus durų scenografui, kaip tai tapo įprasta ne vienoje šalyje?

Gintaras Makarevičius taip pat į režisūrą ateina iš vaizduojamųjų menų. Tapytojas, instalacijų ir performansų profesionalas, išbandęs dokumentinio kino kūrimą, neabejotinai talentinges scenografas Makarevičius antrą kartą imasi jaunos dramaturgės Anetos Anros tekstu ir kuria spektaklį. Pirmasis – „Katino Temzėje“, kur bandyti sujungti filmuoto vaizdo ir aktoriaus atlaimo sluoksnius; tuomet spektaklio autoriai pasakojo merginos, atsidūrusios Londone, istoriją, kurią komentavo gyvai vaidinę Andrius Bialobžeskis. Ką tik pasirodė naujas Makarevičiaus darbas – „Bestija žydrum akim“, pristatomas kaip repertuarinis Jaunimo teatro spektaklis, kuriame vaidina aktoriai Aušra Pukelytė, Andrius Bialobžeskis, Aleksas Kazanavičius, Sergejus Ivanovas. Žinoma, „Bestija žydrum akim“ galima vadinti bendru visų kūrėjų darbu: keitėsi pjesei tekstas, kartu mąstyta apie spektaklio visumą. Tad giminys, kuriame autorė sakosi norint kalbėti apie teatrą ir išpažinti jam meilę, o priežiūrą akis rutuliojasi savotiška „kūrybinė laboratorija“, atsiradusi iš netikėtos priešistorės – Aktorius spektaklio metu įsistebėliaj, į salėje sedincią merginą, nutraukia vaidinimą ir išeina iš scenos, o Kritikas aprašo ši šokiruojantį įvykį savo recenzijoje ir spektaklį supeikia.

Vėlesni dialogai ar monologai suskasi apie šį faktą, priverčiantį Aktorių atvirauti ir apskritai apmasyti savo bei teatro kūrybių situaciją. Regis, susiję ir vienas kitą papildantys, tiek „Katino Temzėje“, tiek dabartinio kūrinio tekstas ir spek-

taklis, bent jau man, kelia dvejopus jausmus. Tekstas ir spektaklis regisi gime iš skirtingu kontekstu, kuriuos autorė ir scenografas bando sulieti į vieną. Garsiai ištartas Anros tekstas iškart virsta banalybe, nors turbūt tik tokios banalybės lenčia į galvą, kai norisi kažką gražaus pasakyti apie „teatrą, kūrybą ir meilę“. Vaizdinis sprendimas banalybei oponuoja, stengiasi įpinti tekstą į regėjimų lauką, bet tą pačią akimirkā, kai žodis suskamba gyvai ir natūraliai, pretenzingas tampa vaizdas. „Katino Temzėje“ šiuo požiūriu atrodė skaidresnis – komentuojantis filmuotus kadrus Bialobžeskio personažas buvo laisvas juos savaip, dažnai ironiškai, interpretuoti – jis buvo ta gyvoji materia, kuri tarsi čia pat, žiūrovų akivaizdoje, kuria spektaklio dramaturgiją, suprišindama tai, kas gya, ir tai, kas užfiksuota kino juostos. Vaidindamas „Bestijos žydrum akim“ centrinę figūrą, Aktorių, Bialobžeskis atsiduria gerokai keblesnėje padėtyje: priverstas atvirauti, o atviraudamas tampa banalus, priverstas dalyvauoti spektaklio vaizdinii „formavime“, bet atrodo tingus ir apatiškas; galėtų būti simboliniu Aktoriaus įvaizdžiu, bet yra nužeminamas ir sukonkretnamas. Jeigu tai būtų tiesiog „spektaklis“, šios detalės nekrystų į akis, bet „Bestija žydrum akim“ yra kelių sluoksnių ir būtent jų nesuderinimas griauna estetinę ir stilistinę spektaklio visumą.

Autorės ir režisieriaus sumanya sceninė situacija prasidėta tą pačią akimirkā, kai Aktorius baigia vadinti „Nibelungų žiedą“ – modeiliuojami Aktoriaus galvoje netylantys monologai, ginčai su aplinka ir savimi, mūza ar tiesiog šalia esančia moterim. Pavadinti Aktoriaus Kritiko, Mūzos ir Draugo vardais, personažai įtraukiami į pusiau gyvenimiškus, pusiau ritualinius santykius, kurie vieną akimirkā stebina ir intriguoja, kita – erzina ir piktna. Intriguoja netikėtu vieno ar kito vaizdinio gimimu, piktna perduoja surcikšminimu, pridengiant



Andrius Bialobžeskis (Aktorius) ir Sergejus Ivanovas (Draugas)

tuščiažodžiavimą. Nes už vaizdinių pynės ar retkarčiais išties gaiviai suskambančių dialogų atsiveria jausmu ir bendravimo tuštuma, kuri atsiranda todėl, kad „tai yra teatras“. Maža to – tai yra sapnuojančio Aktorių teatras: taip vieną kartą atsitiko šiam personažui, kai jis iš tikrųjų buvo užmigęs scenoje. Tad iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad Aktoriuas „imig“ įvaizdina ir įgarsina statytojai, išleidami veikėjus į keistą erdvę, tarp keistų daiktų ir objekto, aprengdam Sandros Straukaitės sukurtais keistais, vienos spalvinės gamos drabužiais. O kad personažai nepabirto į balsų, pozū ir judesių rinkini, sumano „intrigą“: Aktorius paviliojo Kritiko žmoną, ir šis rašo piktus straipsnius; Draugas nesupranta Aktoriaus kančią, ir šis jaučiasi žeidžiamas; Mūza vilioja ir buria, bet nei Aktoriui, nei Kritikui prisijaukinti jos nepavyksta. Intrigai suvaidinti užtenka kelių tikslų frazių ir charakterio štrichų, kuriuos išties smagiai tepa Ivanovas, nes jo Draugas (verslininkas) nuoširdžiai nesupranta, ko melan-cholijon skėsta Aktorius, „dramatišku įsijautim“ savo Kritiką sužmogina Kazanavičius, šmaikštumo ir humoro nestinga Pukelytės Mūzai, autentiškomis, gyvenimiškomis aliuzijomis sutirština Aktoriaus samprotavimus Bialobžeskis. Be to, Aktorius ir Kritikas regisi apniki meilės ilgesio, susitikimai su Mūza verčia juos tiek dviškai, tiek fiziš-

kai apsinuoginti. Taip kristalizuojamas konkretusis spektaklio sluoksnis, reikalingas aktoriams „vaidinti“, o žiūrovams – suprasti.

Tačiau būtent už jo skeleidžiasi kitas – dailininko. Ir jdomus jis tiek, kiek dailininkas kuria ne tradiciską, bet būtent vaizdinių teatrą. Iš tikrųjų jais „Bestija...“ ir prasideda: ekspozicija, kurią kaip plazdančią viziją matome projektuojamą scenos veidrodje žiūrovams besirenkant, paskui „Nibelungų žiedo“ epi-zodu, hipnotizuojančiu fantastiškų figūrų judėjimu ar šeščių blyksnių tarp besileidžiančių ir kylančių šydų, o šiam pasibaigus – atsvėrusios abstrahuotos erdvės, kurioje ir daiktas, ir žmogus igyja apibendrintą reikšmę, „paveikslu“. Kabantis ir tiesiog atsainiai numestas medgalis, nugairintas vandens ir vėjo, vonia-postamentas, diskas-švytuoklė ar didžiulis voverės ratas, kurį vieną akimirkā įsuka bevardė figūra – simboliški, įvairias asociacijas keiliantis objektais, kurie, jei būtų Makarevičiaus valia, turbūt patys pradėtu kurti statikos ir judėjimo, formas ir faktūros, net kasdieniškos ir ritualinės jų paskirties susidurių dinamiką. Patys pradėtū kurti tokį spektaklį, kuriame, skambant Martyno Bialobžeskio muzikai, savo melodijas galėtų „išdainuoti“ net aktorių pozos ar balsai. (Yra tokis momentas spektaklyje, kai Aktorius uždainuoja.)

Taip jau susiklostė teatro istori-

D. Matvejevo nuotraukos

joje, kad „dailininko teatras“ arčiausiai ritualinės prigimties – objektas ne tik eksponuojamas, bet ir „dekonstruojamas“: pats dekonstravimo ir rekonstravimo akta tam-pa veiksmo dalimi, kuriai galima su-tekti bet kokį ritmą ir reikšmę, nes būtent ši daikto ir „dirbančio“ su juo žmogaus metamorfozė ir yra sa-votiškas ritualas. Tad nukritus „Ni-belungų žiedo“ uždangai ir išsklaidžius šio, kad ir ironizuojamo, abstrakcijų šelmo „kerams“, norisi ir kitokio (gyvo) dabar nuogais ženklais-skeletais virtusių objektų panaudojimo. Kai jie pajuda neatitinkinai ir nekonkuruoja su „salotų lapais“, išties tampa dalimi men-talinės ir apskritai kūrybos erdvės, kurioje įmanoma viskas ir kur tinka vienias Bitininkas. Tačiau objek-tai paranda savo vertę, atrodo gre-mždiški ir atsitiktiniai, kai atlieka dekoratyvi funkciją, yra statiski ir nebylūs. Kol kas Makarevičiu sun-ku išlaviruoti tarp tokios statikos ir dinamikos, ir statiskumo išpūdį jis maskuoja fone projektuojamais fil-muotais vaizdais – raibuliuojančio vandens su Jame atsispindinčiais medžiais. Antra vertus, čia, kur personažų santykiai slyscioja nuo bui-tinių iki „metafizinių“, išties sunku būtų dar labiau nuasmeninti aktorius. Vaidindami „tekstą“ jie arba įkrenta į „tradicinį“ teatrą, arba bando iš jo išsilaisvinti. Ne vienas „dailininko teatro“ kūrėjas išeitį rasdavo paprastai – priversdavo aktorių judėti ir kalbėti pagal savo gra-finės ar tapybinės erdvės taisykles, paversdavo jį teptuku, įnagiui, kuriuo kuriamas sceninis paveikslas. Žinoma, pirmas į galvą ateinantis tokio teatro meistras – Robertas Wilsonas, nuorodą į kurį galima aptikti „Ni-belungų žiedo“ regėjimuo-se ar net kostiumų siluetuose; bet ir dauguma kitų, iš scenografijos į režisūrą pasukusių ir ne vieną dra-minę kūrinių pastačiusių dailininkų, net tų, kurie išpažįsta fiziskesnį, aktorių individualybę grįstą teatrą, siekia išpildyti svarbiausią užduotį – sukurti dramaturgiją iš pačios sce-nos materijos. Tik tuomet, kai įsleiliama erdvės, joje esančių objektų, šviesos ir muzikos drama, kai gyvas žmogus prilygsta objektui, o šis – gyvam personažui ir iš jų konfigūra-cijų, būsenų, ryšių audžiamą spek-taklio dramaturgiją, tuomet galima kalbėti apie „dailininko teatrą“.

Makarevičiaus plastinės kompo-zicijos dar labai atsargios, jis dar atidus testui, aktorius asmenybe. Ir nekeista, kad „Bestija žydrum akim“, vieną akimirkā pralinksma charakteriais, nes čia iniciatyvą perima aktoriai, o kitą ima strigt, nes savo istoriją iš kitokios atmosferos ir ritmo, figūrų judėjimo, gestų ir pozų pradeda kurti dailininkas. Tenka ap-gailestauti, kad pasiklovęs aktoriais ir autore Makarevičius sustojo pu-siaukelėje ir vietoj savo įsivaizduo-jamo pasidavę tiesiog teatro iner-cijai.



Kodėl visada nugali kapitalizmas

Pokalbis su Slavojumi Žižeku

Filosofo, sociologo, vieno žymiausių šių laikų kairės mąstytojų, kelių dešimčių knygų autorius Slavojus Žižko lietuvių skaitytojams pristatinėti nereikia. Sausio pradžioje lenkiško „Newsweek“ prieš „Europa“ išspausdintame interviu Žižekas aptarė finansinės krizės rezultatus. Filosofą kalbino Maciejus Nowickis. Pokalbių spausdiname sutrumpintą.

Paskelbta, kad krizė baigėsi. Koks Jūsų – marksisto požiūris į tai? Ar laukėte ko nors blogesnio?

Dar visai nežinia, ar krizė baigėsi. Žemė juda po kojomis. JAV darbyro tyro baimė. Net „New York Times“, kurį būtų sunku pavadinti apokaliptinio marksizmo organu, pilna tokio pobūdžio komentariu: „O Dieve. Volstryte jau grįžtama prie senų iopročių. Vėl viskas kartojasi.“ Tai dominuojantis tonas. Bet esate teisūs, tikrai tikėjaus daug blogesnių rezultatų. Žinoma, nebeturiu kairuoliškų iliuzijų, kad susidūrēme su kapitalizmo galimybų riba, kad netrukus ikyks revoliucija. Esu labai kuklus marksistas ir jau seniai supratau, kad kapitalizmas turi neįtikėtinų sugebėjimų iš kiekvienos krizės išeiti dar veiksmingesnis.

Neseniai parašėte, kad vienintelis tikrai stulbinantis šios krizės faktas, jog visi patikėjo, esą jį buvo netikėta...

Paulas Krugmanas neseniai irodė, kad viskas remiasi aklu tikėjimu. Jis pasiūlė išsivaizduoti, kad visi bankų preidentai, vadybininkai etc. jau prieš dvejus metus 100 procentu žinojo, kaip visa tai pasibaigs. Krugmano atsakymas: „Neapsigaukime, niekas nebūtų pasikeitę.“ Visi būtų elgesi lygiai taip pat.

Nes būtų pernelyg sunku ką nors pakeisti? Nes visi pernelyg tarpu-savyje susiję?

Ne tik todėl. Kodėl triumfuojant laisva rinka? Beveik prieš trisdešimt metų analizuodami Margaret Thatcher fenomeną Mančesterio sociologai atrado neįtikėtiną dalyką. Jie suprato, kad rinkdamiesi ideologiją žmonės negalvoja apie tai, kas yra dabar ir kokie jų interesai. Labiau domina tai, kuo jie galėtųapti. Tai ir yra šiuolaikinio kapitalizmo pagrindas: galvoji apie tai, ką gali pasiekti, jei tau bus palanki laisvosios rinkos fortūna.

Tai galima interpretuoti ir kitaip. Mūsų kasdienę veikla daugiausia reguliuoja tai, kas psichoanalizėje yra vadinama fetišiniu ištūmumu: „Žinau, bet vis tiek“ („Je sais, mais quand même“). Galime išsivaizduoti katastrofiškas mūsų elgesio pasekmes, bet tikime, kad viskas kaip nors išsispres savaime. Būtinai reikia ši fenomeną analizuoti šiuolaikinėje ekonomikoje.

Tam tikra prasme Jūs apverčiate dominuojantį teiginį, esą komunizmas buvo tik kruvinas ideologinis sapnas, o kapitalizmas yra sugržimas prie realybės. Jums kapitalizmas pirmiausia yra sapnas. Nebeli ko jokių komunizmo galimybų, tai norite atkeršti bent taip...

Pažiūrėkite į tai kitaip. Jei kada nors ir egzistavo sistema, žavėjusi savo pavaldinius sapnais – apie laisvę, apie tai, kad tavo sėkmė priklauuso tik nuo tavės, kad laimė laukia už kampo, o malonumai truks be galo, tai ir yra kapitalizmas. Tai dar ne viskas: gerai prisimename, kad komunizmo eroje mus bandyta iškinti, esą vadinas realusis socializmas yra tik kažkokia išskrepta idealus prototipo versija. Neoliberalizmo ideologai šaipėsi iš tokios socializmo gynybos ir pabréžavo, kad blogis slipy pačioje komunizmo idėjoje. Dabar jie argumentuoja taip pat kaip komunizmo gynėjai: ne kapitalizmas yra blogas, tik susidūrēme su išskrepta jo versija. Paskutiniu metu daugybė viešų asmenų – nuo ekonomistų iki Benedikto XVI – mus bombardavo kvietimais kovoti prieš godumo kultūrą ir perdėtą vartojimą. Tas šlykštus pi- gaus moralizavimo spektaklis buvo desperatiškas bandymas pateikti sistemos esmę kaip atskirų individų polinkius. Pavyzdžiu, buvo bandyta paskelbti balta varna Bernardo Madoffą. Bet juk Madoffas greičiau yra šiuolaikinio kapitalizmo esmė. Todėl, kad padalijimas tarp „gero“ ir „blogo“ kapitalizmo yra gryna iliuziškas.

Bet juk Maddofas paprasčiausiai vogė. Su kitais jį galime lyginti tik pasitelkę ideologinį triuką, grįžę prie marksistinės prieistorės, teigiančios, kad visi kapitalistai – vagys.

Tada užduokime sau labai paprastą, naivų klausimą: kodėl Maddofas nežinojo, kad jo sukurtą sistema galiausiai sugrius? Kodėl jis nesuprato tokios tariamai akivaizdžios tiesos? Juk kaltas ne jo trumparegišumas ar išgimtas iracionalus, bet greičiausiai išorinis spaudimas imtis vis didesnės rizikos, kuri yra šiuolaikinio kapitalizmo esmė. Negalime parodyti, kada Rubikonas buvo peržengtas ir garbingas verslas tapo nelegalia spekuliacija. Ribas nutrina pati kapitalizmo dinamika: visos investicijos yra rizikiškos paskola ateities sąskaita. Staigi aplinkybių permaina tariamai saugią investiciją gali paversti spekuliacinės beprotybės aktu. Vienintelis skirtumas, kad šiuolaikinėje „postmoderninėje“ fazėje tas spekuliacijų tankis yra daug didesnis nei anksčiau.

Kaip to išvengti?

Tai neišvengiamas. Ši savaiminė, pamisusi kapitalo cirkuliaciją įrodo, kad pinigai yra paskutinė mūsų gyvenimo tikrovė, žvėris, kurio nickad neprisijaukinsime. Kaip ir meilė,

ideologija yra akla. Kas iš to, kad mes kažkuo netikime? Tam tikra prasme ideologija tiki mumis. Pasakosiu savo mėgstamą anekdotą. Didis fizikas Nielsas Bohras kadaise sulaukė svečio. Šis pamatė virš Bohro durų arklio pasagą, kurį, kaip žinote, turi atnešti laimę. Svečias paklausė Bohro: „Klausyk, Nielsai, negi tikrai tuo tiki?“ Bohras atsakė: „Žinoma, ne. Bet pakabinau ją, nes man buvo pasakyta,

Kartais, kai užpuola paranoja, man atrodo, kad šią krizę sukūrė kapitalistai, turėdami vienintelį tikslą – įrodyti kairės bejėškumą. Kairiųjų reakcija į krizę – jokios globalios alternatyvos, kuri rodytu, ką galvoti ir ką sakyt... Geriausiai kairės netikėjimo savimi rodiklis yra krizės baimė. Kairieji bijo prarasti patogią kritiško recenzento poziciją, kuri puikiai tinka ligtoliniams peižui, neigiančiam bet kokią riziką,

na šiuolaikinėje Kinijoje. Bijau, kad ši autoritarinio kapitalizmo versija yra ne tik mūsų praeities – laukinio kapitalizmo fazės – priminimas, bet ir ateities pranašystė. Kas atsitiks, kai kinų kapitalizmas pasirodys našenis už liberalųjų kapitalizmą?

Jūs manote, kad komunizmas yra tik pasirengimas dar žiauresnei kapitalizmo fazei?

Prisiminkite kad ir Lenkijos istorią po 1989-ųjų. Kai komunizmas žlugo, ciniški buvę komunistai dažniausiai labiau tikino valdyti nei buvę disidentai. Kodėl taip atsitiko? Tai nebuvu joks sąmokslas, kaip kad sako jūsų dyvniai (Žižekas turi galvoje brolius Kaczyńskius, – red. past.). Taip atsitiko todėl, kad antikomunistiniu maištu didvyriai vis dar sapnavo atviromis akimis, o buvę komunistai nesunkiai pripažino negalestingas kapitalizmo taisyklės. Jų žiaurumas buvo įgimtas. Tai buvo didysis pokomunistinio pasaulio paradoksas: antikomunistiniai didvyriai stojo utopinio sapno apie tikrą demokratiją pusėn, o buvę komunistai pasirinko žiaurią sėkminges rinkos tikrovę, išskaitant korupciją ir visokius nešvarius reikaliukus. Jei prie šio vaizdo pridursime šalį, kuriuos komunistai pasirinko kapitalizmą, kartu išsaugodami politinę valdžią, t.y. Kiniją, istorijos ironija bus dar didesnė. Aplinkybės susiklostė neįtikėtinai keistai: kapitalizmas nugalėjo komunizmą, bet tos pergalės kaina pasirodė nepaprastai didelė. Dabar buvę kinų komunistai muša kapitalistus jų teritorijoje.

Tai – pagrindinė Jūsų tezė, minint komunizmo žlugimo dvidešimtmety...

Mielai pridursiu dar kai ką. Prėjus 20 metų, pokomunistinėse šalyse vis dar nesugebama atskiratyti nepasitenkinimo nauja tikrove. Maža to, tas nepasitenkinimas nuolat auga. Besiilgintys komunistų turi parengtą atsakymą: „Tai įrodo, kad komunizmas nebuvu tokis blogas.“ Tai netiesa – komunizmo neapginisi jokiais būdais. Tai buvo visuotinis pralaimėjimas.

Savo ruožtu susivélinę antikomunistai, kurių pilna Lenkijoje, Vengrijoje ar Slovėnijoje, iš klausimą, kodėl mūsų gyvenimas iki šiol tokis bjaurus, jei kapitalizmas geriau už komunizmą, atsako: „Nes tai dar nėra tikrasis kapitalizmas. Mus ir toliau valdo maža komunistų grupėlė. Todėl reikia naujo apsivalymo, reikia pakartoti antikomunistinę revoliuciją.“ Juokingiausia: kad šiuolaikiniai antikomunistai naudojasi labiausiai sudėvėta kairuolių kliše, esą kapitalistinė demokratija – tai tik kaukė, už kurios slepiasi sauju lės turtuolių valdžia. Kitaip tariant, šie pavčlavę antikomunizmo neofitai nepastebi, kad tai, ką jie demas-



Slavoj Žižek

kai tai veikia nepriklausomai nuo to, tikiu tuo ar ne“.

Kaip supratau, Jūs manote, kad neturime jokios pasirinkimo laisvės. Nepriklausomai nuo to, kuo tikime ir ką darome, postmodernus kapitalizmas ir taip nugalės...

Tam tikras viltis sieju su Obama, nors mano jausmai gana dviprasmiški. Viena vertus, bijau, kad Obama, kaip sakoma, padarys juodą darbą (*dirty job*), imsis tam tikrų žiaurių priemonių, šiek tiek pagydys situaciją, bet jam teks už tai užmokėti didelę kainą, o nauja gerove pasinaudojusi respublikonų partija laimės kitus rinkimus. Antra vertus, Amerikoje dabar vyksta neitikėtinai svarbi diskusija apie visuotinę medicinos apsaugą. Ji svarbi, nes taiko i pačią laisvą pasirinkimo ideologijos šerdį. Pasirinkimo laisvė, be abejo, yra vertinga, bet gerai funkcionuoja tik tada, kai yra truputį ribojama. Dabar, rizikos visuomenės laikais, laisvo pasirinkimo ideologija meliodama bando mums parduoti netikrumą, kad ir tą, kuriats atsiraže žlugus globojančiai valstybei. Ibrukti netikrumą – kaip naujų laisvių pažadą. Faktas, kad esame priversti keisti darbą kartą per metus, įsidarbinti pagal trumpalaikius kontraktus, mums pateikiamas kaip galimybė išsilaisvinti nuo nuolatinio darbo aprabojimų, kaip galimybė iš naujo apibrėžti save, atverti naujas asmenybės galimybes. Jei kas nors pradeda kalbėti apie nerimą, kylančią iš šios situacijos, iškart išgirsta, esą jis paprasčiausiai nesubrendo gyventi šiuolaikiniame pasaulyje su jo naujomis laisvėmis.

Jei turėtumėt galimybę aprašyti krizės rezultatus „leniniškais“ terminais, ką pasakytmėt?

Kas pralaimėjo, kas sustiprėjo?

Jei kairieji pasitikėtų savimi, jie cituotų Mao: „Visur šioje žemėje įsivyravo neapsakomas chaosas – situacija yra tobula.“ Radikalioji kairė dabar nebetur menkiausios reikšmės. Ji semia perverską pasitenkinimą iš patogios situacijos: vienintelis dalykas, kurį sugeba kairieji, – užmėtyti valdžią postulatais, kurių neįmanoma įvykdyti. „Vyrėnai draugai“ yra prisiriš prie patogaus universiteto gyvenimo. Kairė reprezentuoja gryną, radikalą demagogiją ir jau scenai prarado ryšį su paprastais žmonėmis, su tais, kurių vadinti darbininkų klase.

Pakaruokliškas humoras... Kas dar liko kovos lauke?

Kalbant kuo paprasčiau, esame dviejų modelių konkurencijos liudininkai. Anglosaksų liberalaus kapitalizmo ir to, ką poetiškai vadiname „azijietiškų vertybų kapitalizmu“, bet ką kiekvienas nepoetas turėtų vadinti autoritariniu kapitalizmu. 2001 m. rugpjūčio 11-oji buvo svarbus pirmojo XXI a. dešimtmecio įvykis, mat reiškė, kad liberaliosios demokratijos utopija pradeda žlugti, nes ne visiems liberalioji demokratija atrodo akivaizdus pasirinkimas.

Dabar pažengėme dar toliau. Mus pasiekia duomenys, rodantys, kad Kinija tvarkosi su krize kuo pui-klausiai. Kickvienas padorus kai-ruolis turėtų labai nuliūsti. Koks iki tol buvo prasminges kapitalizmo ar-gumentas? Is daugelio payvzdžių (Pietų Korėjos ar Čilės) žinojome, kad kapitalizmui kartais prieikia diktatūros. Bet žinome ir tai, kad šis ryšis būna laikinas – po 10 ar 20 metų kapitalizmas visada inicijuavo judėjimą didesnės demokratijos link. Dabar taip nebéra. Kinijos atvejis rodo, kad ryšys tarp demokratijos ir kapitalizmo nu-trauktas. Būtent tai labiausiai jaudi-

Monumentalus menas – dalykas rimtas

Keletas kritinių pastabų jaunos operos tema

Jaunujų menininkų kūryba besidominti publika sausio 7–9 d. turėjo galimybę stebėti tradicinį M.K. Čiurlionio menų gimnazijos vyresnių klasių renginį – operą. Smalsu, kuo kvėpuoja naujoji karta. Ši kartą operos siužetu pasirinktas vienos žymiausių XX a. filosofių Simone de Beauvoir romaną „Visi žmonės mirtingi“. Aplink pagrindinį nemirtingą herojų sukasi mirčių karuselė, keiciasi laikai, žmonės, papročiai, žmonos. Nustebino, kaip giliai jauni žmonės linkę ieškoti gyvenimo prasmės. Tai iškart nuteikia labiau kritiškai, o ne geranoriškai. Kūrėjų garbei galima pasakyti, kad blynas nebuvuo nei labai prisivilęs, nei lėkštasis.

Malonu, kad iki pat pabaigos lieka neaiškių draminės eigos žaidimo taisyklės – jos atskleidžia pamąžu. Netgi paskaičius programėlę vinentisas paveikslas ir autorų meninės užmanymas kaip mozaika sudėlioja tik skambant paskutiniams akordams. Idomu, kiek tam įtakos turėjo libreto autorius (Gintaras Dautartas), nes veiksmo spyruskla (paslapstis ir intrigą) užsukta tikrai sėkmingai. Kiek prasčiau libreto autorui sekėsi susitarkyti su lietuvių kalbos poetinėmis-fonetinėmis kliūtimis – kartais tekstas pernelyg kliuvo.

Panašus dvilypis jausmas apima žvelgiant į režisierės (Monika Palšauskaitė) sprendimus. Viena vertus, sceninis pastatymas atitinka libretą tėkmę, vizualiniai akcentai sudėlioti gana aiškiai, choreografiniai numeriai gana organiškai įsilieja į bendrą konceptiją. Pasiteisina netgi operos pradžioje truputį erzinęs nuolatinis herojus vaikščiojimas, vaidinimui vykstant kone tapęs laiko tekėjimo šalutinio poveikio iliustracija. Kita vertus, bent jau

pirmą premjeros vakarą pagrindiniai artistai vaidino mažai kreipdamasi dėmesį į publiką – o turėtų. Artistai nuolat improvizavo, bet tik kalbėdamos tarpusavyje, visai neįtraukdami žiūrovo, be to, per dažnai ir per gausiai naudota muzika, tarytum iš kailio neriantis, kad kas nors scenoje „virtu“. Tai juk opera – šiam žanre muzika pati neša didelį krūvį ir skatina judėjimą į priekį, o minėti žodiniai karai tik kaišiojo pagalius į ratus. Dėl to, pavyzdžiu, Prologe atrodė, kad yra per daug muzikos (laiko prasme), nes artistai scenoje vis vaikščiojo ir šukčiojo, lyg norėdami paskubinti muziką, o ne kartu su ja sklandžiai slystyti laiko vaga. Per lėto muzikos vyksmo išpūdis išblėso prasidėjus antrajam veiksmui, dinamiškam ir idomiam. O pirmajį veiksmą kaip tą pabaigė puikus dvikovos špagotinis epizodas, kuriamo aktoriai neskubėjo ir susiliejo su muzikos tēkmė. Vadinas, jaunoji režisierė jaučia ritmą.

Operos scenografija kukli, bet skoninga. Tik jeigu jau nejmanoma paslepsti muzikantų, norėtusi, kad scenografija būtu labiau muzikalesnė, kad kostiumai ir dekoracijos tarsi išaugtų iš muzikos instrumentų ir choristų.

Kalbant apie artistų darbus, suprantama, kad kai artistai įsilieja į trupę paskutinę minutę, daug kalbėti apie kokybę netenkia; vis dėlto norėtusi pamineti Marianos (antroios herojaus žmonos) vaidmenį atlikusią Levą Kaveckaitę, pademonstravusią stiliaus jausmą atliekant *sprechgesang* manieros arią (tiesa, prasčiau jai sekėsi dainuoti kantleną). Pagrindinio herojaus Foskos vaidmens atlikėjas (Vilius Tumalavičius) linkėtume daugiau bendrauti su žiūrovais be žodžių, nekelti tiek

daug triukšmo savo kūnų (velkant kojas ar ypač trypiant) ir neatsipažiuduoti vaidinant, lyg norint pailsėti nuo vaidmens. Štie techniniai dalykai nesumenkina jo pastangu perteiki sudėtingo vaidmens dramaturginę liniją. Stipriu ir itaigių tenor pasižymintis Bomparo (Foskos tarto) atlikėjas (Dainius Viešūnas) galėtų paieškoti įvairesnių vaidinamo herojaus charakterio spalvų, o ne vien demonstruoti savo asmeninę (nors ir žavia) charizmą.

Išskirtinas puikus ir kruopštus dirigento (Karolis Variakojis) darbas įgyvendinant sudėtingą muzikinę partitūrą ir sėkmingai vadovaujant operos vyksmui. Išraiškinga dirigento laikysena scenoje jungė operos sudedamiasias dalis. Tenka tik apgailestauti, kad dėl salės specifinių orkestro tekio būti scenos gilumoje ir dirigentas negalėjo nulemti solistų ir orkestro balanso, deja, šios spragos nesugebėjo užpildyti ir garsio režisieriai su nešiojamais mikrofonais, nes problema kilo ne tik dėl akustikos.

Samoningai pasilikome pagrindinė operos sudedamajai dalį – muziką – pabaigai, nes jos kokybė yra sumanymo įgyvendinimo garantas. Jaunieji kompozitoriai Vitalija Glovackytė ir Andrius Arutiuninas egzaminą išlaikė puikiai. Pirmiausia labai sveikintina ir sėkminga dvieju skirtingo stiliums kūrėjų dueto idėja. Polistiliškai ir neoromantiškai kurianti Vitalija įgijo gerą oponentą – grynu „angliško“ modernizmo (*a la Birtwistle*) stiliumi kuriantį Andrių. Kiekvieno iš autorių atskirai kurti epizodai eina vienais po kito, muzika polemizuoją pati su savimi, vaisingai praturtindama garsinę operos tėkmę. Subjektyviai vertinant, pritrūko aiškių melodinių linijų, bet tai gali būti ne tik kom-



Vilius Tumalavičius (Foska)

M. PILIPONYTĖS NUOTR.

ponavimo klaidų išdava. Tačiau niekaip neatimsi veikalо monumentalumo ir išbaigtumo, visi muzikiniai elementai (motyvai, instrumentuotė, stilai, tempai) sėkmingai dėlėjosi į vientisą kūrinių, orkestras skamba harmoningai (šiaisiai laikais tai ne taip dažna). Linėtumė Vitalijai nepaskęsti stiliaus džiunglėse, kalbėti drąsiai savo balso, o Andriui vis dėlto paieškoti

sąsajų su lietuviška klausymo terpe.

Norisi padėkoti visai kūrybinei grupei sukūrus didingos Operos renginį (būtent iš didžiosios raidės), kam daugelis šiaisiai laikais nesiryžta. O be reikalo. Monumentalus menas – dalykas rimtas ir paveikus.

LKS JAUNIMO SEKCIIJA

ATKELTA IS 4 PSL.

kuoja kaip iškreiptą pseudokapitalizmą, iš tikrujų ir yra kapitalizmas *tout court*.

Taigi galime rinktis cinizmą, esą niekas nuo manęs nepriklauso, arba apsigaudinėti...

Autoritarinis kapitalizmas artėja prie Vakarų. Mums gresia demokratija, kuriuoje viskas bus redukuota į ritualizuotą ir viduje tuščiu kevalų. Tobuliusias to reiškinio įsikūrimas dabar yra Berlusconi ir Putinas: rinkimai tik formalumas, jie tik „patvirtina“ valdžią. Ir Putinas, ir Berlusconi turi 60 procentų rinkėjų paramą, nors abiejų šalių ekonominė situacija pablogėjo. Nieko keista, kad jie artimi draugai. Abu yra linkę staiga pratrūkti.

Kalbate apie Putino ir Berlusconi panašumą, nes norite sulgynti autoritarinę Rusiją ir Europą. Bet juk akivaizdu, kas jas skiria. Putinas dievina demonstruoti visišką valdžią. Berlusconi stengiasi pasirodyti kaip komiškas personažas. Tai jo žaidimo pagrindas: valdyti apsimetant, kad yra „vienas iš mūsų“...

Man regis, įžengiame į fazę, kai viešasis valdžios įvaizdis yra vis labiau obsceniškas, vulgarus, nepadorus. Nieko nebeliko iš tų laikų, kai valdžia siejosi su orumu. Tai visai nėra progresas. Užtenka pažvelgti į Sarkozy, kuris elgiasi tarsi antraleilis Holivudo aktorius, visą mūsų dėmesį sutelkdamas į tai, kaip renegasi ir su kuo guli. Ką jau kalbėti apie Berlusconi, kuris labai stengiasi atimti iš valdžios paskutinius garbės likučius. Ar pamenate, kad po visų tų sekso skandalų Berlusconi teisininkas padarė pareiškimą, kad

tvirtinimai, esą Berlusconi buvo impotentas, yra melas, o italiu premjeras pasirenges tai įroditi teisme? Idomu kaip? Gyvename ciniškais laikais. Ne tik ta prasme, kad pačių savęs nebevertiname rimtai... Net jei mūsų premjerai ar prezidentai būna juodkariais, neprivalome iš jų juoktis pernelyg garsiai. Yra tokis brolių Marxų pokštas: „Tas žmogus atrodo kaip korumpuotas kretinas ir elgiasi kaip korumpuotas kretinas. Bet tai neturėtų klaudinti. Jis iš tikrujų yra korumpuotas kretinas.“

Ta pati galima pasakyti apie korumpuotus politikus klonus: nors jie yra tokie, kokie atrodo, jų išvaizda labai apgaulinga.

Turime reikalą su postmoderniais politikais, iš kurių niekas nelaukia, kad jie įvykdys savo priešrinkimines programas. Tai dar juos dar atsparesnius bet kokiai prasmingai kritikai: jei jų žodžiai ir taip nieko nereiškia, tai ko dar jiems

priekaištanti. Tai prasidėjo Reagano laikais (nekeista, kad šios krypties pionierius buvo aktorius): populiarumas didėjo tada, kai žurnalistai atskleisdavo jo melą ar klaidas. Kartais mums atrodo, jog užtenka pažinti tiesą, kad pakeistume savo elgesį. Tai pernelyg optimistiškas teiginys. Jei niekas netiki šv. Mikalojumi, kodėl kiekvieną gruodį tiek daug eglučių?

Gal viskas telpa į klausimą, kaip išreišksti savo nepasitenkinimą liberalia demokratija?

Man tikroji šiuolaikinio tolerantiškojo liberalizmo tragedija yra ta, kad jam sttinga bendruomeninio lygmens. Nelabai žinome, kaip elgtis. Vienintelis vaistas – tai nesiliaujantis moralizavimas, elgesio, kuris gali ką nors iškaidinti, penalizacija: vis griežtesnis požūris į rasistus, politinio korektiškumo taisyklės, susijusios su seksualinėmis mažumomis

ir pan., fanatiški svarstymai, ar koks nors kitoks romų pavadinimas jau yra nusikaltimas, ar dar ne. Visai tai yra desperatiškas bandymas skelbti vienybę, kuria niekas nebetiki. Egzistuoja tai, kas vadina *flash mob*: spontaniškai susirinksime vieni vienoje vietoje, o paskui išsiskirstysime. Idėja atrodo graži, kupina estetikos, bet joje nėra jokios pozityvios programos. Tokios yra ir mūsų šiuolaikinės visuomenės. Arba dar kitaip: pamenate, kaip Paryžiaus priemiesčiuose 2005-ųjų pradžioje degė automobiliai? Iš pradžių sakyta, kad tai džihadas, bet pirmiausia sudegė islamo kultūros centrai ir mečetės. Tai buvo tik neigimo gestas. Mūsų vienuomenės – tai degantys priemiesčiai su žmogišku veidu: chaosas minus prievartos elementas.

PARENGÉ KORA ROČKIENĖ

Tai užpuolimas

Projektas „Artscape“: Italija ir Ugniaus Gelgudos filmas galerijoje „Vartai“

Monika Krikštopaitė

Itališkajai projekto dailai atstovauja menininkai Rā di Martino ir Gianluca su Massimiliano de Serio kūryba. Juos parūpino kuratorius Luigi Fassi, trečiojoje Prahos biennalėje kartu su Laima Kreivyte kuravęs parodą „Baltiškosios mitologijos“. Kitaip tariant, Fassi su mūsu meno pasaulėliu jau yra susidūręs ir iš pasiūlytų kūrinių sprendžiant puikiai pajutęs vietinio mentaliteto pulsą. Fassi nepagailėjo nei dramatiškumo (argi mes juo nepersisunkę?), nei mistifikavimo (juk net vieno iš Lietuvos (nebe)prezidento inauguracyje dalyavo būreja), nei mirties tvaičio (ką čia įrodinėti – iši-junkite televizorių).

Parodoje itališkų kūrinių skleidžiamas krūvis yra tarsi atsiliepimas, paantrinimas tai dailai Lietuvos šiuolaikinės dailės, kuri delnuose desperatiškai gniaužo taukus, plaukus, imituoją nudeginimus, vaikosi valkatų ir dokumentuoja sueitį, laksto nuogą po peizažus ar ieško fotogeniškų fiziologinių skyssčių. Tačiau šio kuratoriaus skonis kur kas geresnis, jam imitacijų nepakisi. Matyt, ši sykį klišé apie italamus įgimtą gebėjimą atskirti originalą pasiteisino. (Originalu vadinu kūrinius, kurie gimsta ne iš rinkos palausos, o iš kūrėjo sanklodos, pažiūrų, išsilavinimo, ižvalgos savo laiku ir savo vietoje. Imitacijomis vadinu tuos, kurie kartoja sekminę kūrinių struktūras, apsimedami originaliais, be atviro ir sąmoningo santykio). Skirtumą galima pajusti tik per kūrinių poveikį ir jo stiprumą.

Ižengusi į pritemdytas galerijos sales iškart pasijunti spastuose. Beveik kaip tikrose laidotuvėse, nes ir čia esminių klausimų grakščiai neapeisi šaltu protu aptarinėdama kūrino struktūras, elementus. Gianluca ir Massimiliano de Serio filmai iškart panardina į gryniausio pavidalo gaivalio ir negaivalo koncentratą. Nepakeliamai artimi filmuojamų žmonių planai, kai turi verti žiūrejimą į odos poras, iškilius apgamus, gyvaplaukius, šuns liežuvį žmogaus burnoje – atjungia artikuliavimo aparątą, atima galimybę gintis intelektu. Tai užpuolimas. Meno kūrinys kaip ginklas prie smilkinio. Nejudi. Nežinai, kas tau bus. Atiduotum visus pinigus, bet kūrinys nori daug daugiau. Jis verčia išgyventi vienatvę, mirties siaubą, klausimą, ar sugebi mylėti. Vi-sus tuos sunkius taškus, kuriuos kaip įmanydami pramirkime ir apveliame išvedžiojimais. Niekas nepasiūlo jokio aistraus siužeto ir už kadro nepasakoja to, kuo, žinome, turėtume baisėtis. Jokio krauso, jokių ginklų, tik veidai iš per daug arti, kad turėtų bruožus, ir atsidavimas nenorminėms fantazijoms. Detaliūs apibūdinimai, ką veikėjai veikia ekrane, nutrintų realų išpūdį. Perkeltine prasmę jie kaunasi ar myli su mirtimi. Ši kartą bandy-



Gianluca ir Massimiliano de Serio. Kadras iš filmo „Animalove“. 2009 m.

dama aprašyti matytus vaizdus jaučiuosi kaip niekad neigali. Nesinori skaityti anotaciją. Tik ištinka absurdžias dėkingumas už prislegtumo jausmą, kurį tik ką gavai, nes šis tave išblaivino. Mirties realumas įjungia gyvastį.

Marumas visuomet ateina per kūną, galbūt todėl toks stiprus efektas pasiektais palyginti visiškai nedudtingu būdu (jei panagriničium šaltakraujiskai). Nuo protinės negalios kenčiančių žmonių – Salvatorės ir Rosarijo – pasakojimai (filmų objektai) apie meilės absolютą ir praradimo skausmą išsilydo už sąmonės lauko ribų veikiančiuose kadruose, taip tik prisotindami bendrą turinį. Smagu tik todėl, kad kūriniu patyrimas sutapo su jo aprašymu. Reta. Todėl ir leidau sau tvirtinti, jog tai originalas, o ne imitacija su bandančiu įtikinti aprašymu.

Teoriškai paradoksalu, bet akiavaizdžiai daug mažiau mirties ir goslumo yra menininkės Rā di Martino nuotraukų serijoje, kur kasmėt fiksuootas Marilyn Monroe antkapis (2004–2009 m.). Nors ir antkapis, mirtis čia tik pasakoma žodžiais. Nors ir Monroe, goslumas – tik žinomas, išimtis – nebent tie rožiniai kapo lankytų bučinių atspaudai ant akmens plokštės. Kūrinių yra labiau apie žmonių (Monroe suvokėjų) aistrą savo fantazijos objektui.

Šių italų menininkų darbų sukuriamas kontrastas tobulai iliustruo-

ja skirtumą tarp *atrodymo* (kažkuo, kažkaip) ir *buvimo*. Jei Monroe mūsų smegenyse suformuluota kaip gaivališka, *atrodė* gosli, mes visi gerai žinome, kad tai, kaip ji atrodo, vadinama gaivališkumu. Tačiau jokia forma šio išpūdžio (konstrukci-

rai) mus tikina, kad sergančiais vadiniams žmonės turėtų būti suvokiami kaip atgrasūs. Man čia visai nerūpi įrodyti kokių nors socialinių dalykų ir išmokyti rūšiuoti, o tik sugauti tą skirtumą tarp *atrodymo* ir *būti*, nes tai keičia viską iš esmės ir lemia svarbius sprendimus gyvenime.

Atrodymo ir buvimo skirties rituale organiškai dalyvauja ir Ugniaus Gelgudos filmas, rodomas per du ekranus, – „308-tas metras“. Menininkas, naudodamas kino filmų klišėmis, kuria išpūdį, kad netrukus kažkas įvyks. Mums atrodo, kad, sprendžiant iš personažų elgesio (padūmavę žvilgsnių, kantrus tylėjimus, dūsavimai po dušu, vaikščiojimas po peizažą), kadrų ilgumo (tūstantys ir apvedami ratu), veiksmas turėtų būti labai prasmingas. Tačiau prasmės nėra. Regis, bran-

ra, iš tiesų nėra ir intrigos. Lieka tik apgaulingas laukimas ir prasmės imitacija. Argi ne puiki Lietuvos kultūros politikos metafora?

Tai pirmas mano matytas Ugniaus Gelgudos filmas, prieš tai jis parodose rodydavo fotografijas ar jų serijas. Tačiau menininkas išlieka nuoseklus, nes vaizdo nesutapimo su tikrove ar suvokimo „tinklelio“ draskymo tikrovės įsibrovimais jis užsiėmė ir anksčiau. Audiovizualinėje instaliacijoje „Trintis“ (2007) nuotraukose pozuojančius žmones išbalina blykstė. Fizikinė realybė su ardo pasirodymo veiksmą. Nuotraukų serijoje „Gravitacija“ (2007) fiksuojama ištisa atrodymo (šaunių, linksmų, stilingu) kultūra diskotekose, tik išpūdis kažoks atvirkščias. „Tamsoraščiuose“ (2008) menininkas ieško tikro/savo santykio



Rā di Martino. Kadras iš videofilmo „2008-ųjų rugpjūtis“. 2008 m.

jos) tikrumo negalime nustatyti. Nei paneigtį, nei patvirtinti. Tuo tarpu Salvatorė ir Rosarijo yra sukrečiamai gaivališki, nors žinios (prieta-

dinama kulminacija. Bet jos nėra. „308-tas metras“ atrodo kaip filmo ištraukų montažas, turintis pakurti intrigą. Tačiau ilgesnio filmo nė-

su kibernetinėje erdvėje simuliuojamu seksualiniu intymumu. Galima imti beveik bet kurį Gelgudos kūrinių ir nebus sunku atrasti šio nesutapimo fiksavimą. Filme „308-tas metras“ menininkas atsitraukia nuo socialinių atrodymo/buvimo aspektų ir dėmesį sutelkia gryna į poveikį žiūrovui. Čia forma už kontekstą svarbesnė.

Ši kartą „Artscape“ projekte lie-tuvio ir užsienio menininkų gretinimas ypač organiškas, įtikinamas. Net turėjau pasitikslinti, kuris darbas kurio. Galerijos salės, spausdamos žiūrovą kaip laikrodžio mechanizmo smagracią, perkelia iš vienos į kitos glėbę. Sumaitoja ir išspjuana. Sprunki jaudlamasi nuvargusi, bet gyvesnė. Imiesi pervertinimo užduoties tarp to, kaip atrodai, ir kuo esi. Daugelis straipsnyje pavartotų žodžių ir posakių gali pasirodinti patetiški, pernelyg sureikšminti, tikėtina – pretenzingi, bet viliosi, kad už jų bus justi sudėtingas kapanojimasis norint išsakyti kažką labai paprasta.



Ugnius Gelguda. „308-tas metras“. 2009 m.

Ar praeitis tikrai buvo?

ATKELTA IŠ 1 PSL.

nizmus. Kaip įmanoma manipuliuoti dokumentais, kaip kuriami paminklai ir kokius pranešimus jie transliuoja, kaip galima iš naujo perskaityti seną istorinę medžiagą, kaip pasikeičia įvykio reikšmė per kėlus jį į kitą laiką ir kitą geografinę vietą, kiek fikcijos esama istorinėse reprezentacijose – tai tik dalis klausimų, kuriuos provokuoja parodoje rodomi filmai.

Trukmės požiūriu kukliausias

aikštės Lenino paminklo nukėlimo metu, tačiau filmas sumontuotas taip, kad žiūrovas regi minia, šlovianančią ne paminklo nukėlimą, o atvirksčiai – jo užkėlimą. Žiūrovui, kuris kiek prasčiau žino Lietuvos istoriją, tiktumui persirūpinti į antrą pusę pradeda kilti nepasitikėjimas kai kuriomis skulptūros užkėlimo procedūromis ir paaškėja tikroji veiksmo prasmė bei filmo triukas. Taigi dokumentas gali netgi liudyti

mū. Filme išryškintas kontrastas tarp vaizdo ir garso (netgi, galima sakyti, tarp formos ir turinio) akivaizdžiai parodo, kad vaizdas gali meluoti ir slėpti, tačiau labai svarbu, kad ši reprezentacijos kritika neapsiriboją vien neigimo, dekonstravimo veiksmu. Filme „I nežinomybę“ ne tik netiketai poetiški, asmeniški tekstai, bet ir kadrų bei ju sekų grožis, L. van Beethoveno „Ménéesienos sonatas“ ar J.S. Bacho-Ch. Gounod „Ave Maria“ fragmentai tarsi atkuria giluminę dimensiją, kuri šiuose vaizduose buvo prarasta.

Narkevičius praplečia mūsų istorinę vaizduotę atsiremdamas į jau suformuotus propagandinių filmų žiūrėjimo lūkesčius, o vokiečių videomeno veterans Marcelis Odenbachas svarsto, kaip kuriami ir suvokiami istorija jamžinantys paminklai. Maidaneko mauzoliejus, stovintis koncentracijos stovyklos vietoje, visų pirmą yra labai savotiškos formos paminklas – milžiniškas apskritas statinys, primenantis skraidančią lėkštę ar akmeninį dangtį, kuris amžiname šešelyje slepią lagerio aukų pelenų kalną ir kurio neaprēpiama betono masė slegia po juo vaikščiojančius lankytujus. Sunku išsivaizduoti, kaip ši futuristinė architektūra galėjo atsirasti sovietmečiu, kai visur štampuoti socialistinio realizmo monumentai.

Odenbacho kamera iš labai arti stebi grubų betoninį nieko nevaizdujančio paminklo paviršių, suka ap-



Deimantas Narkevičius. „I nežinomybę“

ties rekonstrukcija, lankytujas tik pastatomas į akistatą su neįžodinamu siaubu, persmelkiamas viena bevarde emocija. Odenbachas klaušia, kaip paminklas pasakoja jaunam žmogui, neturinčiam tiesioginės šių istorinių įvykių patirties, pavyzdžiu, dvem paaugliams, išdykaujantiems šalia esančioje pievoje ir klausantims: „O jei šis paminklas būtų susprogintas, ar taip būtų nušluota ir visa atmintis?“ Ar monamentais jamžinama pracitės tikrai tampa mūsų atminties dalimi, ar atsiveria dabarciai ir tampa reikšminga šian-dienai?

Israelio menininkė Yael Bartana filmas nufilmuotas kito paminklo Holokausto aukoms pašonėje Varšuvos centre. Filmo pavadinimas „Siena ir bokštas“ turi istorinį atitinkmenį – XX amžiaus 5-ajame

dešimtmetyje taip vadintos gerai su-

cinacija, pademonstruota naudojant totalitariniams režimams būdingą propagandinių filmų kalbą, kuri vienijo fašistinius, sovietinius ir sionistinius filmus (herojiski darbininkų portretai, pilni didybės ir galios, bendruomeninis patosas ir t.t.). Narkevičius propagandinius filmus išvalo nuo politinio vulgarumo ir pritraukia arčiau dabarties suvokimo, o Bartana tyčia sutirština totalitarinio kino kalbos elementus, pabrėžia ju anachronizmą. Istorinė kino estetika byloja apie tikrai egzistavusias ideologijas ir jų padarinius, tuo tarpu fiktyvus turinys pasiūlo galimą būsimos istorijos kryptį (kuri nėra visiškai laužta iš piršto, nes šiuo metu iš tiesų kalbama apie žydų atgimimą Lenkijoje). Nepriimtina kino kalbos retorika tarsi teigia tokią įvykių neįmanomumą, bet kai apie filmą buvo paskelbta



Yael Bartana. „Siena ir bokštas“. 2009 m.

link ratais, kol sukelia svaigulį ir tarsi haliucinacijas – vaizduis iš archyvų, fiksuojančius Lenkijos žydų suėmimą ir išvežimą į koncentracijos stovyklas. Daugybėje kitų monumentų ar muzieju, skirtų aukoms atminti, stengiamasi jamžinti atskirų individų atminimą, pagerbtii kiekvieno žmogaus asmeninę tragediją, tuo tarpu Maidaneko pelenai tėra šiurpi juoda anonimiška masė. Cia neįyksta jokia istorijos, atmin-

planuotos operacijos, kurių metu Palestinoje staigiai pastatyti 57 žydų gyvenvietės, vadinamos kibucais, dauguma jų – per naktį. Menininkė prisimena ši kolonizacijos faktą, perkelia ji į visiškai naują kontekstą ir siūlo galimos naujos istorijos versiją: tokį patį kibucą jos filme pastatą į Lenkiją sugrįžusį jaunu žydų bendruomenę. Tai utopinė vizija apie žydų renesanso judėjimo Lenkijoje įsteigimą – politinė haliu-

žiniasklaidoje, atsirado norinčių su-rentgti demonstraciją, kuria siekia ma apsaugoti Lenkiją nuo žydų renesanso judėjimo ir trijų milijonų žydų (tieki, kiek jų buvo sunaikinta per Holokaustą Lenkijoje) sugrįžimo į šią šalį – gyvenimas pasirodė greitesnis už meną, o fikcija tapo dabarties būklės testu. Ar istorija gali pasikartoti? Kaip reagotume, jei tai vyktų šiandien ir čia? Ir galiusiai, ar praeitis tikrai praęjo?



Miroslaw Bałka. „Audi HBE F144“. 2009 m.

lenkų menininko Miroslavo Bałkos filmas pasiskolina filmuotą medžiagą iš popiežiaus Benedikto XVI, Josepho Ratzingerio, vizito Aušvico koncentracijos stovykloje – ši vizitą lydėjo ypatingas žiniasklaidos dėmesys ir kontroversiškumo aura dėl ne taip seniai iškilusių faktų apie nacistinę Ratzingerio jaunystę. Bałkos filme matome tik juodą audi visiškai užtamsintą stiklais, lydimą vyrų juodais kostiumais. Automobilis lyg katafalkas juda koncentracijos stovyklos teritorija, bet taip ir neišvystame iš mašinos išlipančio keleivio, tarsi jis norėtu pasislėpti už nepermatomą langą. Šis niūrus, kilpa besikartojantis vaizdas nejučia sukelia žiūrovo nepasitenkinimą dėl to, kad popiežius nerodo deramos pagarbos Aušvico aukų atminimui. Akivaizdu, kad Bałka manipuliuoja turima dokumentine medžiaga, sąmoningai pasirinkdamas pademonstruoti mums tik nedidelį vizito fragmentą, kuris neišvengiamai siūlo nuo konteksto atkirstą, iškreiptą pranešimą. Net ir sąmoningai suvokiant menininko manipuliaciją, sunku atsiriboti nuo emocinio vaizdo efekto – šis dokumentinis epizodas tampa tamsios, gėdingos praeities, nuo kurios dažniausiai mėginiame atsiriboti, metafora. Galiausiai filmas pademonstruoja, kaip lengva palenkinti dokumentą pageidaujamos reikšmės link, kaip atsargiai ir itariai turėtume vertinti iš mūsų atminties archyvą peršamus vaizdus.

Panaši strategija būdinga ne vienam Deimanto Narkevičiaus istoriniams filmui. Pavyzdžiui, filme „Kartą XX amžiuje“ rodoma istorija, kurios nebuvovo – panaudota filmuota medžiaga iš Vilniaus Lukšikių

Atpažinimo džiaugsmas

Emilio Vėlyvio filmas „Zero 2“

Živilė Pipinytė

Neabejoju, kad Emilio Vėlyvis yra talentingas žmogus ir puikiai jaučia kiną. Kad tai jau žino visi, parodė ir premjerinis „Zero 2“ (2010) seansas „Forum Cinemas“ salėje – šešių šimtų vietų visiems norintiems neužteko. Neabejoju, kad Vėlyvis pats tai supranta – per premjerą jis elgesi kaip tikras metras ir pristatėnėdamas žiūrovams savo filmo aktorių, ir spaudos konferencijoje niekinamai kalbėdamas apie pastaruju dešimtmiečių lietuvių kiną. Mėgėjiškų filmų autorui taip kalbėti ir dar niekuo savo teiginių neargumentuoti – mažų maziausiai nekuklu, bet Lietuvoje riba tarp mėgėjiško ir profesionalaus kino beveik nusityrinė. Atvirai prisipažinsi, ilgokai užtrukusi filmo įžanga man pasirodė itin nevykš, skurdus ir provincialus vaizdelis su prastai suvaidinta apsvalgusio režisieriaus pantomima. Tarkime, posakis „Kūrinys“ visada išmintingesnis už autorių „šikart tinka labiau. Pakalbėkime apie kūrinį, tiksliau, apie tai, kas buvo pristatyta žiūrovams kaip lietuviško komercinio kino pavyzdis.

vienai kvailiausiu jo atmainai – taučiniai serialai ir jų kūrėjai. Tų serialų žiūrėti fiziškai nepajęgiu, todėl negaliu jų palyginti su „Zero 2“, bet, kaip supratau, Vėlyv yis dėlto labiau domino ne lietuviškų serialų, o jų kūrėjų ypatybės. Kažkuria prasmė „Zero 2“ yra Vėlyvio kerstas serialų kūrėjams: prodiuseriai, aktoriai, scenaristas filme – patys šlykščiausiai tipai. Jie šlykštesni net už galvaždžius ir policininkus. Todėl Vėlyvis neslepdamas pasimégavimo su jais susidoroja. Kuo žiauriau ir beprasmiškiau, tuo geriau. Štai čia ir išryškėja pirmoji Zero 2“ silpnibė – elgesio motyvai. Vėlyvio garbinamo Tarantino filmuose kiekvienas personažas gali elgtis absurdiskai, bet net paties idiotiškiausio herojaus motyvai bus įtikinami ir nuoseklūs (pvz., kad ir išgelbėti pasauli nuo bloginio), o logika – geležinė. Vėlyvio personažų motyvai, deja, monotonai – seksas ir pinigai. „Zero 2“ tai būdinga visiems vyrams, motoriams reikia dar ir dirbtinai padidinti krūtę.

Silikoninės krūties, liaudiškai „papai“, yra bene pagrindinis „Zero 2“ siužeto variklis. Policininkas Mak-

niu anekdotu. Filmo kūrėjai (scenarijų kartu su režisieriumi raše Jonas Banys ir Aidas Puklevičius) imai anekdotiškas ir todėl nuspėjamasis, bet komiškas situacijas ir charakterius. Policininkas Silvestras yra idealus pareigūnas, sportuojantis, darbe nevartojantis alkoholinių gėrimų, mąstantis apie garbę ir moterų dorą bei panašius moralinius klausimus. Filme jis ne kovoja su nusikaltėliais, o vykdo mafiozo įsakymą. Serialų scenaristas, pagrobės narkotikus pristačius korėjeti, mano, kad šis valgo tik ryžius, ir maitina ji šaukšteliu. Prodiuseris (Vytautas Šapranauskas), norėdamas gauti pinigų, dulkina nepatraukliai, bet turtingą moterį, kurios vyras ją gainiojasi su kirviu. Žinoma, prodiuseris dar ir šniaukščia narkotikus. Kaip be jų? Dar vienas filmo personažas policininkas pirmame filme epizode parduoda banditams pareigūnų uniformas... Kai pradedi giliantis į siužetą, suprantai, kad vienos tos banalios situacijos (nukirsta ranka picos dėžėje ir pan.) jau ne kartą matyto. Deja, „Zero 2“ jos pateikiamos tiesiogiai, „dėlchochmos“, o ne kaip tam tikras analizės, pastišo, kino stilių ir formų, panasių tarantiniškų ar koeniškų žaidimų ir stilizacijų objektas, padedantis filmų autoriams suprasti (arba nuvainikuoti) savo šalies ir jos kino mitus. Vėlyvis, ko gero, tiki, kad „chebros“ humoras apie „mentus“ jau savaime yra kinematografiškas. Labiau jam pavyksta parodijuoti reklamas, juolab kad visą filmą gali žiūrėti ir kaip „Čili“, „Vyauto“, kažkokio benzino ar elito gyvenimo būdo reklamų rinkiniu.

Kita vertus, galiu įtarti, kad tarantiniškų siužeto dėstymą *a rebours* režisierius pasirinko ne tik iš pagarbos „Bulvariniam skaitalui“, bet dar ir todėl, kad viską sumontavus chronologiskai filmas, nepaisant svaidaus ritmo, paprasčiausiai būtų nuobodus. Nors kiekviename kadrėje kas nors ką nors vejas, žudo, pjausto papus, šaudo, dulkina ir pan., „Zero 2“ iš tikrių nevyksta nieko įdomaus: du policininkai gauja mafiozo užduotį rasti kažkienu pagrobtus narkotikus... ir filmo pabaigoje juos suranda. Kaip sakydavo, regis, didis meno žinovas Ostapas Benderis: „Paprasta ir skoninga.“ Kad atsirastų šis tas daugiau, reikia norėti ir kažką daugiau visu tuo pašaktyti. Vėlyvis prikišamai rodo Tomo Waitso diską. Bet būtent tų gilesnių prasmų, kurias taip mėgsta Waitsas, „Zero 2“ ir nėra. Pasišaipyta smagiai iš visko ir visų, bet neįmanoma tiek Vėlyvis ir norejo pasakyti? „Zero 2“ – tai net ne grupinis naujosios Lietuvos portretas, kuo iš dalies vis dėlto buvo pirmasis „Zero“.

Iki šiol naivai tikiu, kad filmas ar apskritai meno kūrinys gali taip vadintis tik tada, kai autorius turi ką pasakyti apie pasaulį ir žmogų, išreikštį savo poziūrį. Greičiausiai „Zero 2“ yra tik dar vienas pakartojimo pakartojimas, kaip kad fil-



mo plakatas yra „Žmonių“ žurnalo viršelio maketo pakartojimas, kaip kad tuos plakatus kūrusi firma „Da da da“ savo pavadinimu primena vienintelį DADA. Tas nuolatinis kartojimas būtų prasmingas, jei Vėlyvis atskleistų naujas pasikartojimo prasmes. Bet jų nėra. Yra tik begalinis ir neslepiamas režisieriaus džiaugsmas, energija kurti filmą. Vis dėlto prie šių savaime teigiamų savybių reikėtų ir gilesnio profesijos išmanymo. Tai – ne tik sugerbėjimas montuoti. Vėlyviui stinga mokėjimo kurti mizanscenas, juk dažnėje scenoje personažai susodinti prie stalo kaip studentiškame etiude. Tiesa, stalai skirtinė. Vėlyviui reikėtų išmokti ir dirbti su aktoriais, kurti vientisą ansamblį. Dauguma filme vaidinančių lietuviškų žvaigždžių yra savo žanro virtuozai, bet žmonės pamatė ekrane save. Tai buvo didysis, tirkasis atpažinimo džiaugsmas, kurį jiems gali suteikti, matyt, tik Vėlyvio kinas. Būtų gerai, kad jis išmokyti dar ir pasižiūrėti į save iš šalies.

kaip svarbu mokėti laikyti paužę.

Man filme stigo ir kitokių paužių. Nemėgstu keikūnų, bet žavčtis Vėlyvio filmų keiksmažodžiais, tariantais po kelis per sekundę, jau tapo geru tonu. Tiesą sakant, man tai infantiliu. Vėlyvis giriomas, esą jis sugrąžino į lietuvių kiną gatvės kalbą. Iš tų kalbų, ko gero, Vėlyvis su telkė ir visus savo sugebėjimus stilizuoti ir kino, ir realiąją tikrovę. Keiksmažodžiai nuolat liejasi iš personažų lūpų, kartais net visai nenašūriai, bet pastebėjau, kad rinktinė „Zero 2“ premjeros publika didžiausiai orgazmą patirdavo būtent tada, kai iš ekrano sklidė kasdien gatvėje girdimi žodžiai. Žiūrovai tą akimirką buvo tiesiog laimingi ir, kaip raše vienas lietuvių kino apžvalgininkas, audringai žvengė. Tie žmonės pamatė ekrane save. Tai buvo didysis, tirkasis atpažinimo džiaugsmas, kurį jiems gali suteikti, matyt, tik Vėlyvio kinas. Būtų gerai, kad jis išmokytu dar ir pasižiūrėti į save iš šalies.



Kaip supratau per Vėlyvio spaudos konferenciją, lietuviškas komercinis kinas – ne tas, iš kurį ijdėdama labai daug pinigų, kad būtų gautas dar didesnis pelnas, bet pigus kinas, kurio neremia valstybė, ir kuris kuriamas padendant draugams ir rėmėjams, bet užtat yra optimistiškas ir linksmas.

Vėlyvio filmas turi ir vieną holuvdinio komercinio kino bruožą – „Zero 2“ yra prieš kelerius metus sukurto filmo „Zero“ tēsinys. „Zero 2“ herojai tarsi ir vadinami kitais vardais, juos vaidina kiti aktoriai, bet esmė ta pati – naujasis „Zero“ taip pat pasakoja apie šiuolaikinės Lietuvos didmiesčio diungles (t.y. Vilnių), kuriose banditai, policininkai ir plėšrios moterys persėkioja ir žudo vieni kitus dėl pinigu, sekso, narkotikų. Abu „Zero“ – Vėlyvio meilės prisipažinimas Quentinui Tarantino ir jo „Bulvariniam skaitalui“. Tokia Vėlyvio ištikimybė negali nežavčti, bet filmas vis dėlto yra gyvas organizmas ir net paties sekmingiausio kūrinio tēsinys paprastai nebūna vykš. Vėlyvis tai supranta, todėl šikart jo tai-kikiliję nebe lietuviškas laukinio kapitalizmo absurdas apskritai, o

sas (Ramūnas Rudokas) atsiduria už savo buto durų vilkėdamas tik chalatą ir jo nenusivelka visą filmą todėl, kad žmonai aktorei reikia didesnių krūtų, kurių jis jai įtaisyti nenor. Vykdymas mafiozo (Saulius Siparis) jau per dešimt metų visur vaidina tą patį niekšą, bet spaudos konferencijoje pranešė, kad tikisi sulaukti tokį laiką, kai už vienos minutės pasiromydama ekrane gaus milijoną dolerių) įsakymą jis kartu su kitu policininku Silvestru (Kęstutis Jakštės) ieško pagrobto narkotikų ir nušauna gražuolę scenaristo draugę (Inga Jankauskaitė) tik todėl, kad ši turi didelę krūtinę. Didžioji filmo monologų dalis – apie papus. Suprantu, kad silikono grožybės – mėgstama lietuvių žiniasklaidos tema, bet Vėlyvio filme man labiau kyšo išprasto lietuviško vyriško šovinizmo ausys. Net pristatydamas aktorę Žemyną Ašmontaitę, režisierius prasitarė: „Mūsų blondinika.“

Moterims Vėlyvis filme keršiaja taip pat skaudžiai, kaip ir serialų kūrėjams. Sublimacija dažnai yra kino kūrybos variklis. Tai nestebina. Stebina, kad ir vėl filmo dramaturgija grindžiamą tuo pačiu išplėsti-

Kronika

Apdovanotas lietuviškas filmas

Armėnų kilmės režisierius iš Lietuvos Maratas Sargsyanas pelnė net du prizus tarptautiniam kino ir muzikos festivalyje „Kustendorf“, sausio 13–19 d. vykusiam Serbijos. Trumpametražis filmas „Lernavan“ iš konkursinė Emiro Kusturicos išteigto festivalio programą buvo išrinktas iš 350 trumpų filmų ir rungėsi su 28 jaunujių kino kūrėjų juostomis iš viso pasaulio. Festivalio uždarymo ceremonijoje „Lernavan“ apdovanotas spaudos žiuri ir „Bronzinio kiaušinio“ prizais.

„Kustendorf“ festivalis jau trečius metus vyksta nedideliamė Serbijos kaimelyje Mokra Gora. Pagrindinis šių metų festivalio svečias – aktorius Johnny Deppas, jam Emiras Kusturica tame pačiame kaimelyje atidengė paminklą. Festivalyje taip pat višejo Fatih Akinas, Elia Suleimanas, Pavelas Lunginas. Jaučiųjų kūrėjai beveik savaitę galėjo žiūrėti jų filmus, klausytis pašaktyų ir neformaliai bendrauti.

Prieš metus LMFTA režisieriaus diplomą įgijusio M. Sargsyanu diplominis filmas „Lernavan“ 2009 m. festivalyje „Vilniaus kino šortai“ jau



buvo pripažintas geriausiu vaidybiniu filmu.

„Lernavan“ pasakoja apie tėvynės – tokios, kokią kadaise ją pažinojai, – paieškas. Filmo heroinai tėvas ir sūnus ieško tėvo gimtinės Lernavan. Tačiau tokios vietas nėra ir niekas apie ją net negirdėjo. Po ilgos kelionės keistu autobusu tėvas su sūnumi atvyksta į vietą, kur nėra nei namų, nei žmonių, nei gamtos, nei žemės... Čia stovi tik balti, švarūs kaip dar neprirašytas lapas kalnai.

Iteikdama prizą spaudos žiuri pirminkė Dubravka Lakic sakė, kad negalime vadintis žmonėmis ir pagrįsti savo egzistencijos šioje planete, jei bent kartą gyvenime nesame pasodinę medžio. Tai užuominā i poetinę vizualinę medžio prasmę, kuri parodyta trumpametražiam M. Sargsyanu filme „Lernavan“.

STUDIJOS „MONOKLIS“ INF.

Auksinio idjoto konkursas

Krėsle prie televizoriaus

1989 m. Spike'o Lee filmas „Elkis teisingai“ (TV3, šiąnakt, 29 d., 1.20) buvo parodytas Kanuose. Filmas negavo jokio prizo, sakoma, esą režisierius labai supykė ant žiuri pirmiškavusio Wimo Wenderso, kuris „Auksinę palmės šakelę“ paskyrė Steveno Soderbergho „Seksui, melui ir vaizdų ostėms“. „Elkis teisingai“ nepaminėtas ir 1989-ųjų „Oskarų“ verdikte. Tačiau dabar nickas neabejoja, kad tai vienas svarbiausių amerikiečių ir pirmiausia 9-ojo dešimtmecio filmų. „Elkis teisingai“ Spike'as Lee stacia galva nėrė į rasinių ir socialinių problemų sūkurį. Filmą įkvėpė Howardo Beacho – paauglių gaujos nužudyto judeodžio – tragedija. Filmo veiksmas perkelia į savaipli garsų Niujorko Bruklino rajono Bedford-Staivesento kvartalą. Jam buvo skirtas ir Niujorko kino mokyklos studento Lee trumpo metražo filmas, pelnës būsimam režisieriui geriausio studentiško filmo „Oskarą“. „Elkis teisingai“ – tai ir asmeniškas filmas. Jame vaidino pats Lee, jo sesuo, prisdėjo artimi draugai ir bendraminčiai. Bedford-Staivesente gyvena daugiausia judaodžiai, trys pagrindiniai filmo herojai užsiima svarbiausiais kvartalo verslais. Samuelio L. Jacksono personažas yra radijo laidų vedėjas, Danny Aiello Salis – picerijos savininkas, parduotuvė čia įkūrė ir korejicėti šeima. Lee atkuria ypatingą daugiakultūrinę atmosferą, kurioje gyvena fil-

mo personažai, tarp jų ir rasistas Salio sūnus (John Turturro) bei nelabai atsakingas picerijos darbuotojas (pats režisierius). Tačiau daug svarbiau Lee yra tyrinėti rasizmą, visus jo atspalvius ir rasti iš pirmo

nūdienos režisierių, tad jam tikrai verta skirti vieną gyvenimo naktį.

Almanto Grikevičiaus ir Algirdo Dausos „Jausmai“ (LTV, 31 d. 16.10) sukurta 1968-aisiais ir iki šiol taip pat yra vienas svarbiausiu lietuviš-

brolių dyvinių likimai bei jų sunkus pasirinkimas „Jausmuose“ igijo senovinės graiku tragedijos spalvą, o filmo pavadinimas teigia jausmų pergalę prieš istorijos neišvengiamumą. Daugiau rimto kino šiai savaitę nelabai bus, jei, žinoma, vis dar nematyt šiąnakt LNK rodomo genialiojo Stanley Kubricko „Švytėjimo“ (29 d. 23.35).

Iš „lengvesnių“ filmų (prisipažinė, jau ir pats kartais pradedu pažintis) dar nebuvo rodytas Tilio Schweigerio 2005 m. „Basomis per grindinį“ (LNK, 31 d. 23.05). Tai populiarus vokiečių aktoriaus režisūrinis debiutas. Schweigeris išgarsėjo vaidmeniu filme „Beldžiant į dangaus vartus“, o pernai suvaidino vieną iš nacių medžiotųjų Quentinino Tarantino „Negarbinguoše sunsnukiuose“. Pagrindiniai filmo heroinai, kuriuos suvaidino Schweigeris ir Johanna Wokalek (Lietuvoje netrukus žadama rodyti ją labai išpopuliariusių filmą „Popiežė Joana“), yra mergišius psichiatrinės sanitaras Nikas ir pacientė Leila – jautri mergina, norinti nusisūdyti. Nikas išmyli Leilą... Kažkur skaičiau, kad vokiečių kritikai griežtai sukritisavo filmą, o Schweigeris labai išižiceidė.

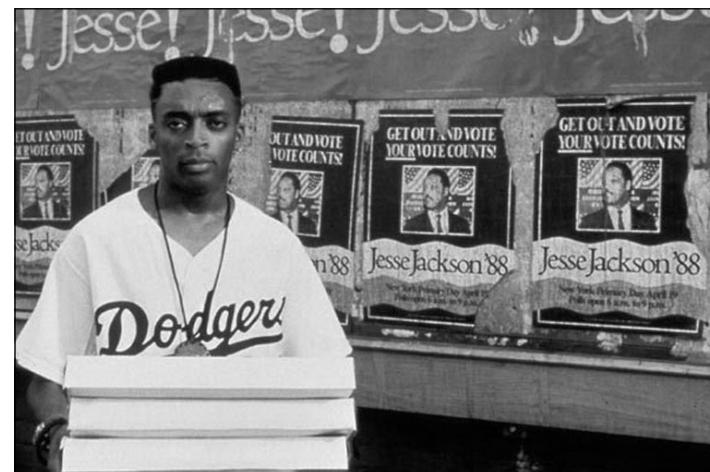
Davido O. Russello 2003 m. filmo „Aš dievinu Hakabius“ (BTV, vasario 2 d. 21.30) personažas Albertas Makovskis, patyręs visokių sukrėtimų ir išvykių, paprašo dviejų „egzistencinių“ detektyvų Bernaro ir Vivianos pagalbos ir pradedą ana-

lizuoti savo gyvenimą, meilės santykius ir konfliktą su kylančia firmos žvaigžde Bredu. Pastarasis angažuoja tuos pačius detektyvus, ir šie pradeda aktyviai dalyvauti jo tobulame gyvenime... Režisierius yra prisipažinęs, kad Dustino Hoffmanno suvaidintą Bernarą jam įkvėpė Umos Thurman tėvas – Tibeto filosofijos specialistas Bobas Thurmanas. Albertą suvaidinęs Jasonas Schwartzmanas yra aktorės Talios Shire (Franciso Fordo Coppolos sesuo) sūnus. Shire draugauja su Isabelle Huppert, kuri pažista Schwartzmaną nuo pat jo gimimo, jaunasis aktorius ir pasiūlė režisieriui ją pažiesti filmuotis.

Man patinka Albertas Makovskis, nes jis bando suvokti nuolat išsprūstančią išvykių prasmę. Šią savaitę, kai „7 meno dienos“ vėl atsidūrė tarp Spaudos ir radijo rėmimo fondo atstumtujų, tą darau gal net dažniau. Bet prasmė kažkur slepiasi, ji neapčiuopiam. Paskui išjungiu televizorių ir suprantu, kad pasaulis keičiasi sparčiai ir mes su kolegomis, matyt, visai prie jo nebepritampame. Perjungę keliš kanalus, suprantu, kad jau visai netoli laikas, kai televizijos nebematus reikalo apsimetinėti nacionalinėmis vertybėmis ir pradēs rengti Auksinio idjoto konkursus. Atvirai pasakius, tai skamba visai neblogai. Sakyčiau, net visai politiškai koreikiškai.

Jūsų –

JONAS ŪBIS



„Elkis teisingai“

žvilgsnio paprastus atsakymus į sudėtingus klausimus. „Elkis teisingai“ – tai ir ambičingas filmas. Lee sukūrė sudėtingą personažų jaunu, lūkesčiu, nuotaikų ir apmastytumą apie rasizmą ir prievertą mozaiką. Juk atsakymas į klausimą, ką reiškia „elgits teisingai“, negali būti vienprasmiskas. Operatorius Ernestas Dickersonas, kontrasto principu panaudojęs „karštą“ ir „šaltą“ spalvas, be abejo, prisdėjo prie savito režisieraus stilus atsiradimo. Filmą rodo vėlai, bet juk Spike'as Lee yra vienas svarbiausių

kū filmų. Minint kino šimtmetį „Jausmai“ buvo paskelbtu geriausiu visų laikų lietuvių filmu. Žinau, kad maištaujančiam prieš autoritetus jaunimui tai nepatinka. Matyt, norint suprasti filmo svarbą, reikia prisiminti kino kontekstą – lietuvišką ir pasaulinį. Tada gal bus aiškiu, kodėl būtent „Jausmai“ sugriovė vienas ribas tarp europietišku Naujuojų bangų ir gana uždaruo lietuvių kino. Man „Jausmai“ svarbūs ne tik savo tobulai moderniai kino kalba, bet ir papasakotos istorijos universalumu. Karo pabaiga Lietuvoje ir dvieju

„ARTscape“ Prancūzija

Apie tolerantiškumą ir religiją

Pasibaigus „Žiemos ekranams“, prancūziško kino programą pratekę „ARTscape“ projektais. Bendradarbiaujant su Prancūzų kultūros centro, „Skalvijos“ kino centre bus priemonės penkios pilnametražės juostos ir lietuvių kilmės prancūzų režisierius Georges'o Spicas trumperiai filmų programa.

Filmų vienaip ar kitaip palies religijos ir tolerancijos temas. Vasario 1 d. 17 val. programą pradės Robert'o Bressono filmas „Baltazaras“ („Au hasard Balthazar“, 1966). Šis režisierius laikomas vienu transcentinio stilus kino pradininku, jo filmai dažnai vadinami asketiškais, minimalistiniais, neatsitiktinai Bressonas buvo ir vienas mėgstamiausiai A. Tarkovskio autorių. Bressono filmai atrodo užšifruoti, nes dėliodamas pasakojamą istoriją jis nesiremia sentimentalija logika. Režisierius mėgsta ištinti kategorijų, kurios padeda linkusiemis viskų rūšiuoti žūrovams, ribas. Bet svarbiausia, kad jis panaikina skirtumą tarp objekto ir subjekto, priversdamas savo aktorius (dažniausiai neprofesionalus) judėti bei tarti žodžius kuo nemocionaliai ir taip neleisdamas

žiūrovui susitapatinti su personažais. Bressonas visus savo iš pirmo žvilgsnio skirtinges personažus (ar tai būtų žmogus, ar gyvūnas) pateikia kaip lygiaverčius realybės dalyvius. Toks personažas yra ir asiliukas Baltazaras, kuris filme svarbus kaip ir visi jo savininkai. „Baltazaras“ galima traktuoti ir kaip religinį filmą: asiliuko vardas kaip vieno iš trijų karalių, jo gyvenimas – lyg attirkimas už žmonių nuodėmes. Asilius ir nebando pasipriehinti savo lemčiai, nes paprasčiausiai negali.

Tačiau svarbu, kad Bressonas nemoralizuojua, pasauliui jis leidžia būti tokiam, koks jis yra, o žūrovui – savarankiškai interpretuoti asiliuko ir kitų personažų istorijas.

Vasario 3 d. 17 val. bus parodytas Ziado Doueiri filmas „Vakarinis Beirutas“ („West Beyrouth“, 1998). Tai Quentin Tarantino filmu „Pasiutę šunys“, „Bulvarinis skaitalas“ ir „Džekė Braun“ operatoriaus asistento režisūrinis debiutas. „Vakariname Beirute“ daug tarantiniškos muzikos ir judojo humoro, nors filmas ir pasakoja apie tragiskus dalykus – Libano pilietinio karo pradžią. Tai pusiau

biografinė istorija apie tris jaunuolius, gyvenančius tuo metu Beirute. Karas iš pradžių jems atrodė lyg nuotyki, o vėliau virsta tragedija.

Popularaus prancūzų aktoriaus Roschdy Zemo sukurta komedija „Blogas tikėjimas“ („Mauvaise foi“, 2006) bus parodyta vasario 4 d. 17 val. Režisierius taip pat vaidina ir pagrindinį Išmailio vaidmenį. Jaujas architektas iš musulmoniškos šeimos, nors pats ir nepraktikuojantis, myli Klarą – taip pat iš religinių šeimų ir taip pat nepraktikuojančią žydrę. Tačiau viskas pasikeičia, kai Sara pastoja. Padėtį apsunkina ir tai, kad nė vieno iš poros tėvai nenumano apie jaunujų santykius. Atsiradus trečiam asmeniui jų gyvenime pora staiga atsigrežia į savaijas religijas bei tėvų išankstinius nusistatymus.

Vasario 6 d. 16.30 val. bus parodyta šmaikštis Phillip'e Foucono drama apie toleranciją „Gyvenime visko būna“ („Dans la vie“, 2007). Filmo herojė – stačiokis žydė našlė Estera – yra prirakinta prie invadido vežimėlio, slaugės ji keičia kaip kojines ir vis nostalgiskai prisimena Alžyrą. Vieną dieną ją slaugyti



„Baltazaras“

ima arabė Halima, ji itin religinga ir keikia žydus už kickvieną karo Libane auką. Po kurio laiko ši keista bendraamžių porelė, kilusi iš Alžyro ir dabar gyvenanti Prancūzijoje, suvokia, kiek daug bendro turi. Pagrindinius vaidmenis kūrė neprofesionalios aktorių, jos suteikė filmui realistiškumo, o Fauconas buvo giriama už sugebėjimą perteikti sudėtingą skirtinį religijų santykį.

Vasario 8 d. 17 val. pilnametražių programą užbaigs Alžyre gimusio prancūzų režisierius Rabaho Ameur-Zaimeche'o drama „Paskutinis partizanas“ („Dernier maquis“, 2008). Filmas supažindins su juodadarbinius musulmonus imigrantais, dirbančiais viename Paryžiaus priemiestyje, ir papasakos apie tarp jų kylančius religinius, kultūrinius konfliktus. Ši juosta buvo pa-

vadinta „nestilingu“ politiniu filmu, bet gavo bent aštuonis apdovanojimus Dubajaus tarptautiniame kino festivalyje.

Šikart trumpametražių filmų programa vasario 10 d. 17 val. taip pat bus rodoma „Skalvijos“ kino centre. Ją pristatys pats režisierius Georges'as Spicas. Šis lietuvių kilmės prancūzų režisierius filmus ėmė kurti septyniolikos. Bus parodyti keturi trumpametražiai filmai. „Dienos patiekalu“ („Le plat du jour“, 1972) kadaise susidomėjo Jacques'as Tati ir parémė kitus Spicas įgyvendintus projektus. Filmas „Viešos pirtybės“ („Bains douches“, 2001) apkeliavo bene keturiadesimt kino festivalių ir pelnė nemažai tarptautinių apdovanojimų.

PARENGĖ SANTA LINGEVIČIŪTĖ

Parodos	Šv. Jono gatvės galerija	Japonų meno paroda „Japonija toli, Japonija arti“	Spektakliai	Rusų dramos teatras
VILNIUS	Šv. Jono g. 11	Leo Ray (Izraelis) tapyba, piešiniai	VILNIUS	29 d. 18 val. – R. Cooney „NR. 13“.
Nacionalinė dailės galerija	Pamėnkalnio galerija	Danų grafikos paroda „Laiko spaudas“	Nacionalinis operos ir baleto teatras	Rež. – E. Murašovas
Konstitucijos pr. 22 XX a. Lietuvos dailės ekspozicija	Pamėnkalnio g. 1/13	Kauno paveikslų galerija	30 d. 12 val. – N. Gumiliov „PERMAINŲ MEDIS“. Rež. – A. Gluskinas	
Vilniaus paveikslų galerija	iki 30 d. – grupės „Baltos kandys“ ir Kasparo Lielgalvio (Latvija) projektas „Miškan“	K. Donelaičio g. 16	30 d. 18 val. – G. Gorino „JUOKDARYS BALAKIREVAS“. Rež. – A. Latėnas	
Didžioji g. 4		Geriausio metų kūrinio rinkimų paroda	II. 4 d. 18 val. – A. Gribojedovo „VARGAS DĒL PROTO“. Rež. – J. Vaitkus	
Chodkevičių rūmų klasicistinių interjerų Lietuvos dailė XVI–XIX a.		Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus	5 d. 18 val. – G. Nagornij „LIFE-LIFE“. Rež. – J. Popovas	
Paroda „Vytauto Kasiulio rojaujas sodai“	Vilniaus g. 41	V. Putvinisko g. 55	5. 6 d. 19 val. – Y. Reza „ATSITIKTINIS ŽMOGUS“. Rež. – J. Vaitkus	
Taikomosios dailės muziejus	nuo II. 3 d. – Vido Drėgvos autorinių kino plakatų paroda	Budistinių ritininių piešinių paroda	6 d. 18 val. – M. Poli „ŽYDRASIS ROJUS“. Rež. – M. Poliščiuk	
Arsenalo g. 3 A		Paroda „Vytis: istorija ir dailė“		
Paroda „Baltų menas“				
Paroda „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų radiniai“	Savicko paveikslų galerija	A. Žmuidzinavičiaus kūriniių ir rinkinių muziejus	Vilniaus teatras „Lėlė“	
Paroda „Liublino unija ir jos epocha Jano Mateikos kūryboje“	Trakų g. 7	V. Putvinisko g. 64	30 d. 12 val. – „JUODOJI VIŠTA“ (pagal A. Pogorelskio apysąką). Rež. – R. Drizis	
iki 31 d. – Lietuvos tūkstantmečio programos projektų paroda	Lino Cicėno tapybos paroda „Industrinis Pinokis ir Jokūbo kopėčios“	Giedrės Gučaitės ir Jūragio Burkšaičio grafika	31 d. 12 val. – S. Siudikos „TRYŠ PARŠIUKAI“. Rež. – A. Mikutis	
Radvilių rūmai	Vilniaus mokytojų namai	Maironio lietuvių literatūros muziejus	Mažoji salė	
Vilniaus g. 22	Vilniaus g. 39	Rotušės a. 13	29 d. 18 val. – J. Dautarto „PASKENDUSI VASARA“ (M. Katiliškio kūriniių motyvais). Rež. – J. Dautartas	
Paroda „Karališkės Viktorijos laikų mada 1830–1900 m.“ (iš Aleksandro Vasiljevo kolekcijos)	Fotopaveikslų paroda „Ruduo Trakuose“	Lietuvių egzodo literatūros apžvalga „Išėję sugrižti“	30 d. 18 val. – B. Dauguviečio „ŽALDOKYNĖ“. Rež. – K. Kymantaitė	
Lietuvos nacionalinis muziejus	„Juškų Gallery“	„Antanui Baranauskui – 175	31 d. 12 val. – K. Čiukovskio „DAKTARAS AISKAUDA“. Rež. – E. Jaras	
Naujasis arsenatas	Barboros Radvilaitytės g. 6 b	„Neužmiršamas Vaižgantas“ (Juozui Tumui-Vaižgantui – 140)	31 d. 18 val. – R. Cooney „MEILĖ PAGAL GRAFIKĄ“. Rež. – A. Večerskis	
Arsenalo g. 1	Jono Vaičio (1903–1963) tapybos paroda	„Lekia dainos iš jaunos krūtinės“ (Liudui Girai – 125)	II. 3 d. 18 val. – E. Rostando „SIRANO DE BERŽERAKAS“. Rež. – A. Pociūnas	
Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorija	Vilniaus kongresų rūmuose – Galinos Petrovos-Džiaukštienės paroda	„Mairiono sparno palytėta...“ (Danutei Lipčiūtei-Augienei – 95)	4 d. 18 val. – A. Strindbergo „VELYKOS“. Rež. – G. Padegimas	
Lietuva carų valdžioje; Lietuvos valstiečių būties kultūra; Kryždirbystė	„Tulips & Roses“	„Nereikalingas žmogus?“ (Eduardui Mieželaičiui – 90)	5 d. 18 val. – J. Fosse „VIENĀ VASAROS DIENA“. Rež. – A. Vidžiūnas	
Paroda „Senasis Vilnius“	Gaono g. 10	„Iš laiko etiudų“ (Daivos Molytės tapybos darbų paroda)	6 d. 18 val. – R.W. Fassbinderio „JUODOJI NAŠLĖ (LAISVÉS KAINA)“. Rež. – Y. Ross (JAV)	
Zigfrido Jankausko sidabro kolekcijos paroda	Paroda „The Obstacle is Tautology“	Menininkų namai	Mažoji salė	
Paroda „Mažesnieji broliai Lietuvos“	Jono Meko vizualiuojų menų centras	V. Putvinisko g. 56	30 d. 14 val. – R. Granausko „DUBURYS“. Rež. – S. Račkys	
Paroda „Gyvenimas virš vandens: 10 metų Luokesų ežero archeologiniams tyrimams“	Gynėjų g. 14	Ritos Grigauskiénės tapybos darbų paroda	31. II. 7 d. d. 16 val. – F. Dostojevskio „NUOLANKOJI“. Rež. – V. Masalskis	
Kazio Varnelio namai-muziejus	Paroda „Fluxus pasiodymai“	„Veidas. Tavo veidas“	II. 3 d. 18 val. – „POETĖ“. Rež. – R. Garuolytė	
Didžioji g. 26	„Ottimo art gallery“	Kauno įvairių tautų kultūrų centras	4 d. 18 val. – L. Bärffuso „SEKSUALINĖS MŪSŲ TĒVŲ NEUROZĖS“. Rež. – R. Kudzmanaitė	
K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija	Lukšio g. 32	„Šv. Gertrūdos g. 58	5 d. 18 val. – P. Stuškindo „KONTRABOSAS“. Rež. – V. Masalskis	
Lankymas antradienį – šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 1644	Jono Čepo grafika	Tatjanos ir Jono Kuzminų fotografijų paroda	6 d. 16 val. – E. Ashley „GAIDUKAS“. Rež. – J. Smoriginas	
Bažnytinio paveldo muziejus	Elvyros Katalinos Kriauciūnaitės, Nijolės Šaltenytės paroda „Vėduoklės ir moterys“	Zaliakalnio funikulierius	Teatras „Utopia“	
Šv. Mykolo g. 9	„Darios“ galerija	F galeria	II. 3 d. 19 val. „Menų spaustuvės“ Kišeninėje salėje – N. Gogolio „PAMIŠELIO UŽRAŠAI“. Rež. – V. Sodeika	
Bažnytinio paveldo muziejaus eksponatai	Žirmūnų g. 70	Aušros g. 6	VGTU teatras-studija „Palėpė“	
Šiuolaikinio meno centras	nuo II. 1 d. – Ingos Dambrauskienės tapyba	Donato Stankevičiaus fotografijų paroda	29, 30 d. 18 ir 19.30 – PREMJERA! „SAPFO“. Rež. – O. Kesminas	
Vokiečių g. 2	Galerija „Znad Wili“	KLAIPĖDA	Raganuikės teatras	
Paroda „Kuriant atmintį“	Išganytojo g. 2 / Bokšto g. 4	Dailės parodų rūmai	30 d. 12 val. – „RAUDONKEPURAITĖ“	
„Post Ars_20_Kontekstai“	Kirilo Chlopovo (Baltarusija) paroda	Aukštajoj g. 1 / Didžioji Vandens g. 2	30 d. 17 val. – „DRASIOJI PUPULĖ“	
Kristinos Inčiūrėtės paroda „Išlikimas“	Galerija „Dailininkų menė“	Paroda „Archyvas“	30 d. 13 val. – „ANGELŲ PASAKA“	
LDS galerija „Arka“	Šeimininkščių g. 23	iki II. 5 d. – paroda „LT identitetas – profesionalaus meno kontekste“	31 d. 12 val. – „KATINÉLIS IR GAIDELIS“	
Aušros Vartų g. 7	Lietuvos tapytojų ir grafikų darbų paroda	Baroti galerija	31 d. 13 val. – „SKRAIDANTYS MĘŠKIUKAI“	
Moterų dailininkų paroda „Apie jas“	„Žérinti Lietuvos klasika“	Aukštajoj g. 3/3a	„Elfų teatras“	
Algimanto Švažo (1933–2003) grafika	Rašytojų klubas	Lino Leono Katino tapybos paroda „69. Ir ačiū Dievui“	30 d. 12 val. – „BAŪŪBAI“. Rež. – R. Višraitės	
Aloyzo Stasilevičiaus „Vilniaus paveikslas. Nuo štricho iki potėpo“	Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras	Kultūrų komunikacijų centras	30 d. 18 val. – TU ŠIANDIEN DAR NEVERKEI, KALE, ARBA TIKROJI EGLĖS, ŽALČIŲ KARALIENĖS, ISTORIJA“. Rež. – R. Višraitės	
Lietuvos aido“ galerija	Naugarduko g. 10/2	Daržų g. 10 / Bažnyčią g. 4	Sokio teatras	
Žemaitijos g. 11	Nuolatinė ekspozicija „Išsigelbėjės Lietuvos žydų vaikas pasakoja apie Šoa“	Projekto „Misija: išsaugok '09“ fotografijų paroda	T. Kosciuškos g. 11	
iki II. 3 d. – Algirdo Petruolio tapybos, pastelių, piešinių paroda	Galerija „2W“	Fotografijų paroda „Archyvas“	30 d. 18 val. – L. Delibes baletas „KOPELIJA“. Choreogr. statytojas – V. Brazdylis	
LDS galerija „Kairė-dešinė“	Pilies g. 8a	Klaipėdos fotografijos galerija	Mirus žymiam Lietuvos knygos dailininkui, mylimam kolegai ir ištikimam draugui Eugenijui KARPAVICIUI nuoširdžiai užjaucia velionio mamą, žmoną ir sūnus.	
Latako g. 3	iki II. 7 d. – Rokiškio dailininkų klubo „Roda“ paroda „For sale...“	Tomo g. 7	DAILINKŲ SAJUNGOS LEIDYKLA ARTSERIA	
iki 30 d. – paroda „Estampas '09“	Vilniaus kolegijos Dizaino ir technologijų fakulteto meno galerija	Fotografijų paroda „Archyvas“		
nuo II. 2 d. – Jolantos Mikulskytės kūrybinis projekto „Sapnų mašina/Dream Machine“ (grafinis kaleidoskopas)“	Gerosios Vilties g. 19	Klaipėdos apskrities viešoji	Lietuvos kino žmonės liūdi dėl ilgametės bendražygės, išmintingo ir jautraus žmogaus, kino režisierės Reginos VOSYLIŪTĖS mirties.	
Galerija „Vartai“	iki II. 1 d. – Kazimiero Sigito Straigio skulptūros ir Vytauto Žilaičiaus akvarelės	ŠIAULIAI	LIETUVOS KINEMATOGRAFININKŲ SAJUNGA	
Vilniaus g. 39	Galerija „Amatininkų klubas „Dvaro amatininkai“	Galerija „Laiptai“		
„ARTscape“: Italija. R. di Martino, Gianluca & Massimiliano De Serio, Ugnius Gelguda	Mykolo g. 12–1	Žemaitijos g. 83		
Galerija „Akademija“	Paroda „Dvaro amatai“	nuo 29 d. – Sauliaus Kruopio tapyba		
Pilies g. 44/2	KAUNAS	Dailės galerija		
iki 30 d. – Andrius Surgailio fotografijos		Vilniaus g. 245		
Viktoriaus Binkio tapyba		Romualdo Požerskio ir Monikos Požerskytės fotografijų paroda		
nuo II. 1 d. – Giedriaus Jonaičio paroda		„Degantis žmogus“		
„Egipto dienoraštis be šventyklių ir piramidžių“		PANEVĖŽYS		
Vilniaus dailės akademija. Dizaino inovacijų centras „Titanikas“	M. Žilinsko dailės galerija	Panėvėžio J. Miltinio dramos teatras		
Maironio g. 3	Nepriklausomybės a. 12	Laisvės a. 5		
Paroda „Nuo 1793 iki 2009“ (iš Vilniaus dailės akademijos muziejaus rinkinių)	Lietuvos Respublikos plakatų, sukurtų 1918–1930 m., paroda	nuo 29 d. – tarptautinio tapytojų plenero „Auk Pervalkoje“ darbų paroda		
	Viktoro Oranskio dovanotų dailės dirbinių paroda			

KAUNAS **Kauno valstybinis dramos teatras** 29 d. 18 val. *Tavernos salėje* – Š. Aleichemio „MENDELIO MILIJONAI“. Rež. – A. Pociūnas 30 d. 15 val. *Tavernos salėje* – I. Hagerup „STIKLINĖ ARBATOS SU CITRINA“. Rež. – D. Juronytė 30 d. 18 val. *Parketinėje salėje* – L. Razumovskojas ir A. Obrazcovo „ŽVAIGŽDŽIŲ VAIKAS“. Rež. – A. Lebeliūnas 30 d. 19 val. *Mažojoje scenoje* – E.-E. Schmitto „SMULKŪS VEDYBINIAI NUSIKALTIMAI“. Rež. – R. Banionis 31 d. 12 val. *Ilgajoje salėje* – I. Paliulytės „ANDERSEN GATVĖ“. Rež. – I. Paliulytė 31 d. 17 val. *Tavernos salėje* – T. Guerra „KETVIRTOJI KEDĖ“. Rež. – R. Atkočiūnas 31 d. 18 val. *Penktijoje salėje* – „LAIMINGI“ (pagal F. von Schillerio „Klast ir meilę“). Rež. – A. Areima **Kauno muzikinis teatras** 29 d. 18 val. – I. Kálmáno „GRAFAITÉ MARICA“. Dir. – J. Janulevičius 30 d. 18 val. – G. Rossini „SEVILIJOS KIRPEJAS“. Dir. – J. Janulevičius 31 d. 12 val. – Z. Bružaitės „VORO VESTUVÉS“. Dir. – V. Visockis 31, II. 7 d. 18 val. – J. Kanderio, J. Steino, F. Ebbo „ZORBA“. Dir. – V. Visockis II. 4 d. 18 val. – R. Rodgers „MUZIKOS GARSAI“. Dir. – J. Vilnonis 5 d. 18 val. – I. Kálmáno „SILVA“. Dir. – V. Visockis 6 d. 18 val. – I. Kálmáno „BAJADERÉ“. Dir. – J. Janulevičius **Kauno mažasis teatras** II. 6 d. 18 val. – „MOKÉK – DUOSIU“. Rež. – V. Balsys **Kauno valstybinis lėlių teatras** 30 d. 12 val. – „ŽIRAFÀ SU KOJINÉMIS“. Rež. – G. Radvilavičiūtė 31 d. 12 val. – „PASAKA APIE LIETAVUS LAŠELI“. Rež. – O. Žiugžda II. 6 d. 12 val. – „KARALAITÉS BUČINYS“. Rež. – A. Stankevičius **KLAIPÉDA** **Klaipédos muzikinis teatras** Festivalis „Daugiau šviesos su operete“ 29 d. 18.30 – J. Strausso „ŠIKNOSPARNIS“. Dir. – V. Lukočius 30 d. 18.30 – J. Strausso „VIENOS KRAUJAS“. Dir. – V. Lukočius 31 d. 15 val. – V. Kuprevičiaus „BATUOTAS KATINAS“. Muzikos vadovas ir dir. – D. Zlotnikas **ŠIAULIAI** **Šiaulių dramos teatras** 29, II. 6 d. 18 val. – P. Shenault „J SVEIKATA, PONE!“ Rež. – N. Mirončikaitė 30 d. 18 val. – A. Strindbergo „VELYKOS“. Rež. – G. Padegimas 31 d. 12 val. – „SNIEGUOLÉ IR SEPTYNI NYKŠTUKAI“. Insc. aut. ir rež. – R. Steponaviciutė 31 d. 18 val. – J. Fosse „VIENĄ VASAROS DIENA“. Rež. – A. Vidžiūnas II. 4 d. 18 val. – „STRİPTIZO ERELIAI“. Rež. – A. Jakubik („Domino“ teatras) 5 d. 18 val. – S. Mrožeko „NAŠLÉS“. Rež. – S. Račkys (Lietuvos nacionalinis dramos teatras) **PANEVĖŽYS** **J. Miltinio dramos teatras** 29 d. 18 val. – L. Tolstojaus „KREICERIO SONATA“. Rež. – S. Varnas 30 d. 18 val. – N. Simono „KALIFORNIJOS VIEŠBUTIS“. Rež. – A. Pociūnas 31 d. 18 val. – U. Widmerio „TOP DOGS, ARBA BEDARBIU AUKŠTUOMENÉ“. Rež. – P. Stočevas II. 5 d. 18 val. – J. Balasko „GIRTA NAKTIS“. Rež. – V. Kupšys	6 d. 18 val. – E. De Filipo „MANO ŠEIMA“. Rež. – R. Rimeikis **Koncertai** **Lietuvos nacionalinė filharmonija** 30 d. 19 val. *Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje* – Lietuvos kamerinis orkestras (meno vad. ir dir. – S. Krylovas). Solistas D. Ishizaka (violončelė, Vokietija). Dir. – R. Šervenikas. Programoje M. Karlowiczias, K. Pendereckio, P. Čaikovskio ir kt. kūriniai 31 d. 12 val. *Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje* – Lietuvos nacionalinis simfoninius orkestrus (meno vad. ir vyr. dir. – J. Domarkas). Solistai V. Mončytė (sopranas), M. Vitulskis (tenoras). Dir. – M. Barkauskas. Programoje E. Griego, G. Verdi, J. Brahmos, J. Strausso, F. Lehár ir kt. kūriniai 31 d. 16 val. *Vilniuje, Taikomosios dailės muziejuje* – trio „Clavila“: V. Gedraitis (klarnetas), J. Juozapaitis (altais), U. Antanavičiūtė (fortepijonas). Programoje M. Bricho, J. Juozapaičio ir kt. kūriniai II. 3 d. 19 val. *Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje* – Baltijos gitarų festivalio koncertas. G. Bandini (gitarą, Italija), C. Chiacciaretta (bandonija, Italija). Programoje Á. Villoldo, Á. Piazzollo ir kt. kūriniai 5 d. 18 val. *Šiaulių filharmonijoje*, 7 d. 16 val. *Vilniuje, Taikomosios dailės muziejuje* – Čiurlionio kvartetas. B. Lambaueris (tenoras, Austrija), G. Bandzinaitė (fortepijonas, Austrija). Programoje R.V. Williamso, B. Britteno, E. Elgaro kūriniai **VILNIUS** **Kongresų rūmai** 30 d. 19 val. – simfoninis koncertas „LVSO 21-asis gimtadienis“ L. Bendžiūnaitė (sopranas), J. Vaškevičiūtė (mecosopranas), E. Montvidas (tenoras), K. Smoriginas (bosas). Dir. – G. Rinkevičius **Lietuvos muzikų rėmimo fondas** II. 1 d. 18 val. *Vilniaus universiteto šv. Jonų bažnyčioje* – Vilniaus chorinio dainavimo mokyklos „Liepaitės“ chorai (chorų meno vadovai A. Steponaviciutė-Zupkauskienė, A. Damrauskas, J. Vaitkevičienė, mokyklos direktorius P. Vailionis). Koncerto vedėja muzikologė L. Ligeikaitė 3 d. 18 val. *S. Vainiūno namuose* – „Muzikos epochų skambesiai“. Dalyvaus A. Tveraga (tenoras), S. Rubis (smuikas, baritonas), E. Knižnikovaitė-Būrė (fortepijonas) **Šv. Jonų bažnyčia** 30 d. 18 val. – D. Savickaitės (vargonai) ir R. Rančio (sakofonas) koncertas „Žiemos fantazijos ir improvizacijos vargonams ir sakofonui“. Programoje M. Regerio, J.S. Bacho, P. Ebeno, J. Brahmso kūriniai **Šv. Kazimiero bažnyčia** 31 d. 13 val. – I. Gerikaitė (vargonai), P. Lukauskas (valtorna). Programoje C. Saint-Saenso, A.G. Ritterio, P. Vasko kūriniai **Piano.it koncertų salė** *Trakų g. 9 / Kėdainių g. 1* II. 3 d. 19 val. – fagotų ansamblis „Vilniaus fagotynas“ (Š. Kačionas, A. Mikoliūnas, V. Pleita, A. Žujus). Dalyvauja M. Lukošiūtė (sopranas) **KAUNAS** **Kauno filharmonija** 31 d. 14 val. – muzikinė popietė visai šeimai „Padainuokime kartu“. Atlikėjai V. Povilonienė ir folklorinis ansamblis „Blezdinga“ II. 2 d. 18 val. – duetas G. Bandini (gitarą) ir C. Chiacciaretta (bandonija). Programoje Á. Piazzollo, F. Tavolaro, Á. Villoldo ir kt. kūriniai 5 d. 18 val. – Kauno miesto simfoninis orkestras (vyr. dir. – M. Pitrenas), Kauno valstybinis choras (meno vad. ir vyr. dir. – P. Bingelis). Solistai P. Bermantas (smuikas, Italija), R. Paulsas (fortepijonas, Latvija). Dir. – M. Pitrenas **Kauno menininkų namai** 29 d. 18 val. – mokytojas R. Padleckytės-Juknevičienės jubiliejinis vakaras. Dalyvaus mokytojas R. Juknevičienės buvęs ir esami mokiniai, kolegės i. Štaraitienė, G. Virbickienė, Ž. Stroputė, solistė R. Preikšaitė, mokytoja L. Krivaitienė **Adėlės ir Pauliaus Galaunių namai** 28 d. 15.30 – M. Petrusko muzikos mokyklos kamerinių ansamblų koncertas „Kamerinių šnabždesiai“ **KLAIPÉDA** **Klaipédos koncertų salė** 29 d. 18 val. – „Baltijos gitarų kvartetas“. Programoje A. Dvožako, L. Brouwerio, G. Rossini, J. Tamulionio, J. Juozapaičio ir kt. kūriniai **Vakarai** **VILNIUS** **Rašytojų klubas** 29 d. 17 val. – E. Kurklietytės kūrybos vakaras su nauja knyga „Šešelių verpėja“. Laukinės Todės istorija“. Dalyvaus knygos autorė E. Kurklietytė, literatūrologas P. Bražėnas, folkloristė L. Bügiene, literatūros kritikė J. Riškutė, leidyklos „Alma littera“ vyr. redaktorė V. Ališankienė, aktorė B. Mar. Lietuvų liaudies dainuinos L. Gudeliénė, J. Česnienė, R. Valenčiūtė II. 2 d. 17.30 – R. Marčeno kūrybos vakaras su romanu „Sosto papédėje“. Dalyvaus knygos autorius R. Marčėnas, literatūrologė E. Vaitkevičiūtė, aktorė E. Zizaitė, pianistė Š. Čepliauskaitė 4 d. 17.30 – rašytojo V. Martinkaus kūrybos vakaras su istoriniu romanu „Žemaičio garlėkys“. Vakare dalyvaus knygos autorius V. Martinkus, literatūrologas P. Bražėnas, žurnalo „Aviacijos pasaulis“ redaktorė V. Jankienė, aviatorius R. Maciulevičius, Lietuvos aviacijos istorikas G. Ramoška. Vakaro vedėjas literatūros kritikas V. Sventickas **Vilniaus mokytojų namai** 29 d. 18 val. *Svetainėje* – vakaras „7-ajį XX a. dešimtmjetį prisimenant: pasakojimas su dainomis“. Dalyvaus roko ansambliu „Kertukai“ kartos muzikantas V. Juronis, bardas A. Antanavičius 29 d. 17 val. *Didžiojoje salėje* – S. Lipskio knyga „Amžiaus audrių paviliotas“. Knygos pristatymą rengia leidykla „Žuvėdra“ ir europarlamentaro J.V. Paleckio biuras II. 1 d. 16 val. *Svetainėje* – V. Račicko kūrybos vakaras su nauja knyga jaunimui – romanu „Baltos durys“. Dalyvaus rašytojai V. Račickas, R. Černiauskas, literatūros kritikas R. Skučinėkas, A. Smetona, dailininkas M. Vilutis, aktorės L. Kalpokaitė, A. Vilutytė 2 d. 17 val. *Didžiojoje salėje* – rusų romansų mylėtojų „Melos“ klube. Rusų romansus atlikia duetas „Orfej“ – A. Stepšinas ir N. Belaūsova bei „Rondo“ T. Antipina ir I. Zacharova II. 2 d. 18 val. *Svetainėje* – džūkų vakaras 5 d. 18 val. *Didžiojoje salėje* – jungtinis dainuojamosios poezijos koncertas „Žiema. Balta“ **KAUNAS** **Maironio lietuvių literatūros muziejus** 29 d. 17 val. – poeto, vertėjo, vyskupo A. Baranausko 175-ųjų gimimo metinių minėjimas **Kauno menininkų namai** 29 d. 18 val. – R. Padleckytės-Juknevičienės jubiliejinius vakaras „Susitikime metų ir garsų mozaikoje“	**Bibliografinės žinios** **MENAS** Aš, Fellini / Charlotte Chandler ; iš vokiečių kalbos vertė Elena Zambacevičiūtė. – Vilnius : Gimtasis žodis, 2009 (Vilnius : Logotipas). – 375, [1] p. : iliustr. – Tiražas 1500 egz. – ISBN 978-9955-16-327-5 (jr.) **GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS** Akmens pašventinimas = (Sacra Lithothesis) : šaltinio publikacija : [epigraminių eileraščių ir odžių rinkinys] / Motiejus Kazimieras Sarbievijus ; iš lotynų kalbos vertė, ižanginių straipsnių ir komentarų paraše Skirmantė Šarkauskienė. – Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla, 2009 (Vilnius : Petro ofsetas). – 90, [1] p., [12] iliustr. lap. : faks. – Dalis gretut. teksto liet. lot. – Tiražas 300 egz. – ISBN 978-9955-33-442-2 Auksaviriai : [romanas] / Edvinas Kalėda. – Panevėžys : Magilė, 2010- . [D.] 1. – 2010 (Vilnius : Spauda). – 373, [2] p. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-9986-956-73-0 Badmetis, arba žali akiniai arkliai : romanai / Raimondas Kašauskas. – Vilnius : Versus aureus, [2009] (Vilnius : Spauda). – 446, [1] p. – Tiražas [700] egz. – ISBN 978-9955-34-237-3 (jr.) ... buvo... : kelionė per gyvenimą : laikai, jvykiai, žmonės, kūryba / Vacys Reimeris ; [mozaikinės knygos skyrių užsklandos pieštos autoriaus]. – Vilnius : Žuvėdra, 2009 (Kaunas : Aušra). – 639, [1] p., [12] iliustr. lap. : iliustr. – Tiražas [800] egz. – ISBN 978-9955-669-56-2 (jr.) Girinė obelėlė : poezija / Zofija Vingytė-Žvirblienė. – Šiauliai : Šiaurės Lietuva, 2010. – 67, [1] p. : iliustr. – Tiražas [400] egz. – ISBN 978-9955-863-26-7 Ir aš turėjau vaikystę : [atsiminimai] / Vincas Laukevičius. – Vilnius : Trys žvaigždutės, 2010 (Vilnius : Spauda). – 127, [1] p. : iliustr., portr. – Tiražas 200 egz. – ISBN 978-609-431-000-3 Kaunas. Saulius : [romanas] / Edvinas Kalėda. – Panevėžys : Magilė, 2010- . [D.] 1. – 2010 (Vilnius : Spauda). – 277, [2] p. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-9986-956-72-3 Krachas : [detektivinis romanai] / Martin Baker ; vertė Indrė Žakevičienė. – Kaunas : Jotema, [2009] (Kaunas : Spindulio sp.). – 334, [2] p. – Tiražas [2000] egz. – ISBN 978-9955-13-233-2 (jr.) Meilė Lietuviu – nusikaltimas : [atsiminimai] / Vincas Laukevičius. – Vilnius : Trys žvaigždutės, 2010 (Vilnius : Spauda). – 521, [2] p. : iliustr., faks., portr. – Tiražas 200 egz. – ISBN 978-9955-641-99-5 Na wszystko swój czas : powieść wileńska / Waclaw Łyndo. – Vilnius : [V. Lyndo], 2008 [i.e. 2009]. – 551, [1] p. – ISBN 978-609-408-003-6 (jr.) Niurnbergo šešelyje : publicistika / Jonas Mikelinskas. – Vilnius : Mintis, [2009] (Vilnius : Spauda). – 279, [1] p. – Tiražas [1000] egz. – ISBN 978-5-417-00989-1 (jr.) : [14 Lt 68 ct] Pamqstymai : didžiųjų permanentų metai : [apsakymai] / Vaclovas Lyndo. – Vilnius : [V. Lyndo], 2008 [i.e. 2009]. – 313, [4] p. – ISBN 978-609-408-004-3. – ISBN 978-609-408-004-9 (klaudingas) (jr.) Penkios meilė pamilusios moterys : XVII amžiaus įsimylėjelių istorijos / Ihara Saikaku ; iš anglų kalbos vertė Milda Dyke ir Irena Jomantienė ; [iliustruota Yoshida Hambei medžio raižinių]. – Vilnius : Versus aureus, [2009] (Gargždai (Klaipėdos r.) : Print-it). – 165, [1] p. : iliustr. – (Klasika - Neklasika). – Tiražas [1500] egz. – ISBN 978-9955-34-235-9 Plaštakių sindromas : romanai / Vaiva Rykštaitė. – Vilnius : Versus aureus, [2009] (Vilnius : Logotipas). – 301, [3] p. – (Debiutai). – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-9955-34-229-8 Realusis laikas : romanai / Gabriel Barylli ; iš vokiečių kalbos vertė Angelė Barkauskienė. – Vilnius : Gimtasis žodis, [2009] (Vilnius : Logotipas). – 101, [2] p. – Tiražas 1300 egz. – ISBN 978-9955-16-313-8 Saulės padėtis : [romanai] / Ranya Paasonen ; iš suomių kalbos vertė Aida Krilavičienė. – Vilnius : Versus aureus, [2009] (Gargždai (Klaipėdos r.) : Print-it). – 158, [2] p. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-9955-34-233-5 Senukai sumetė skarmalus : [rekordinis 4000 žodžių tekstas tik iš "S" raidės apie girtaujančių žmonių tragediškų būtų Lietuvos kaime] / Felikas Paškevičius. – Vilnius : [F. Paškevičius], 2009 (Vilnius : Infosiūlas). – 82 p. : iliustr. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-609-408-066-1 Stiliastas : [detektivinis romanai] / Aleksandra Marinina ; [iš rusų kalbos vertė Danguolė Bartašūnaitė]. – 2-oji patais. laida. – Kaunas : Jotema, [2010] (Vilnius : Logotipas). – 383, [1] p. – Tiražas [2500] egz. – ISBN 978-9955-13-241-7 (jr.) Vieną dieną kaip ši : romanai / Peter Stamm ; iš vokiečių kalbos vertė Aukšė Noreikiėnė. – Vilnius : Gimtasis žodis, 2009 (Vilnius : Logotipas). – 221, [2] p. – Tiražas 1300 egz. – ISBN 978-9955-16-314-5 **GROŽINĖ LITERATŪRA VAIKAMS** Baltasis Dramblis : tolimų kraštų istorijos / Kęstutis Kasparavičius ; iliustracijos autorius. – Vilnius : Nieko rimto, [2009] (Kaunas : Arx Baltica). – 67, [5] p. : iliustr. – Tiražas [3000] egz. – ISBN 978-9955-683-81-0 (jr.) Bucikiukas ir pabaiba : [pasakai] / Paulius Juodišius ; iliustravo Lina Eitmantytė-Valužienė, Paulius Juodišius. – Vilnius : Nieko rimto, [2009] ([Kaunas] : Arx Baltica). – 73, [40] p. : iliustr. – Virš. aut.: Paulius Juodišius, Lina Eitmantytė-Valužienė. – Tiražas 1500 egz. – ISBN 978-9955-683-85-8 Trakų kunigaikštis : istorinė baladė [apie Kęstutį ir Birutę] / Jonas Plankis-Snaigė ; dailininkas Vladas Kudaba. – Vilnius : Alka, 2010. – 27 p. : iliustr. – Tiražas [1500] egz. – ISBN 978-9955-540-26-7 Velniškai karštos atostogos : [apsakai] / Gendrutis Morkūnas ; iliustravo



„Viskas ore!“

Savaitės filmai**Aušros kariai ****

Sveiki atvykę į 2017-uosius! Dešimt metų siaučianti paslaptinė liga verčia žmones vampyrais. Žemėje ima dominuoti nauja rasė. Jie gaudo žmones ir juos augina kaip gyvulius maistui, nes naujos būtybės priklaušomos nuo žmonių krauso. Tačiau pastarųjų lieka vis mažiau. Kai žmonių giminė baigia išnykti, tarp vampyrų atsiranda paskutinių žmonių gynėjų. Ši filmą, pasak autorių, skirtą ir „Matrikos“, ir „Jaunaties“ gerbėjams, sukūrė Michaelis ir Peteris Spieringai, o pagrindinius vaidmenis suvaidino Willemas Dafoe, Isabel Lucas, Ethanas Hawke'as, Samas Neillas, Claudia Carvan (JAV, Australija, 2008). (Vilnius, Kaunas)

Daktaro Parnaso fantazariumas ***

Fantazuotojas Terry Gilliamas („Brazilija“, „Broliai Grima“) pasaikoja apie Parnasą (Christopher Plummer) ir jo neįprastą reginį, kuriam vykstant žiūrovai gali persikelti į magišką vaizduotės pasauli – antrają veidrodžio pusę. Keliaujanti Parnaso trupė suteikia galimybę peržengti proziškos realybės ribas. Tačiau Parnaso burtai turi savo kainą – prieš daugeli amžių jis pasirašė sutartį su velniu, ponu Niku (Tom Waits). Netrukus šis atvyks pasiūmti savo grobio – mylimos Parnaso dukters Valentinos. Ši nežino savo lemties ir įsimylį Tonį (paskutinis, nebaigtas Heatho Ledgerio vaidmuo). Dar viena Parnaso sutartis su velniu gali išgelbėti merginą – ji liks su tuo, kuris pirmas užvaldydys penkias žmogiškas sielas. Tonis, kurio vizitus anapus tikrovės suvaidino Johnnys Depas, Colinas Farrelas ir Jude'as Law, Valentine bei visa trupė išsirengia į neįtikiną kelionę po Londoną. (JAV, D. Britanija, Kanada, Prancūzija, 2009). (Vilnius, Šiauliai)

Elijaus knyga ***

...2044-iejį. Po sunaikintą Ameriką keliauja Elijas (Denzel Washington) – vienišius ir laisvasis šaulys. Jis turi paslaptinę knygą, kurioje yra žemės gyventojams išsaugoti būtinos žinios. Elijas patenka į miestelį, kurį valdo meras tironas Karnegis (Gary Oldman). Šis despotas nori ne tik valdyti žmones, bet ir igypti knygą. Elijas sutinka ir labai patraukliai merginą Solarą (Mila Kunis). Prasideda dramatiška kova už žmonijos išsaugojimą... Mégstamą populiariosios kultūros temą – artėjančią apokalipsę – režisieriai Albertas ir Allenas Hughes'ai prismaigsto bibliinių motyvų, juk neatsitiktinai pagrindinis Elijaus ginklas yra Biblijos. Ateis-tai ir kitokie agnostikai, be abejo, neliks abejingi pagrindinį vaidmenį filme kuriančiam Denzelui Washingtonui. Vienas didžiuju nūdienos JAV aktorių „Elijaus knygoje“ kalba mažai, dažnai cituoja Bibliją, bet tai tik pabrėžia jo ypatingą charizmą (JAV, 2010). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Viskas ore! ****

Vienas dažniausiai (nors „Įsikūnijimo“, žinoma, niekas nepralenks) virose nominacijoje šiemet minimų filmų sukurtas pagal Walterio Kirno romaną. Režisierius Jasonas Reitmanas („Juno“) neapsiriko pagrindinį – atleidimui specialisto Rajano – vaidmenį patikėjės žavingajam George'ui Clooney. Rajanas atlieka už firmų vadovus darbą, kurio padaryti jie patys nesugeba, ir pasiūlo atleidžiamiems žmonėms „keisti profesinę karjerą“. Daugiausia laiko jis praleidžia skraidydamas léktuvais arba oro uostuose. Būti vienam Rajanui visai patinka. Bet „Viskas ore“ nebūtų amerikiečių filmas, jei vieną dieną Rajano gyvenime neįvyktų lemtingas susitikimas ir jis neužsinorėtų keisti gyvenimo būdą. Ar taip īvyks? Taip pat vaidina Vera Farmiga, Jasonas Batemanas, Anna Kendrick, Melanie Lynskey (JAV, 2009). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Panevėžys)

***** – šedevras, **** – pasižiūrėti būtina, *** – geras filmas, ** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Redaktorius – Linas Vildžiūnas

Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė

Dailė – Monika Krikštapaitytė | **Muzika** – Kamilė Rupeikaitė

Kinas – Živilė Pipinytė | **Teatras** – Rasa Vasinauskaitė

Stilius – Rita Markulienė | **Dizainas** – Jokūbas Jacobskis

Maketas – Vanda Čemerkaite | **Finansininkė** – Brigitė Misivienė

Kino repertuaras**VILNIUS****Forum Cinemas Vingis**

29, 30, II. 1–4 d. – Princesė ir Varlius (JAV) – 11, 13.10, 16, 18.30, 21 val.; 31 d. – 11, 13.30, 16, 18.30, 21 val. Nasha Russia. Likimo kiaušai (Rusija) – 11.40, 14, 16.30, 19, 21.15 Viskas ore! (JAV) – 12, 15.15, 18.45, 21.45 II. 4 d. – Tai kur, po velniu, tie Morganai? (JAV) – 20.45 II. 4 d. – Popiežė Joana (D. Britanija, Ispanija, Italija, Vokietija) – 20.30 7 d. – G. Verdi „Simonas Bokanegra“. Transliacijos iš Niujorko Metropoliteno operos įrošo kartojimas! – 19.30 29–II. 4 d. – Zero 2 (rež. E. Velyvis) – 11.20, 13.30, 15.40, 19.30, 22 val. 29, II. 1–4 d. – Tai sudėtinga (JAV) – 14.10, 16.40, 19.10, 21.45; 30, 31 d. – 11.20, 14.10, 16.40, 19.10, 21.45 29, III. 1–4 d. – Įsikūnijimas (3D, JAV) – 11, 15.20, 17.40, 21.30; 31 d. – 15.45, 17.40, 21.30 29–II. 4 d. – Elijaus knyga (JAV) – 12.20, 15, 18.10, 20.45 29, II. 1–4 d. – Šerlokas Holmsas (Australija, D. Britanija, JAV) – 14.45, 17.30, 20.15; 30, 31 d. – 12, 14.45, 17.30, 20.15 29–II. 4 d. – Daktaro Parnaso fantazariumas (D. Britanija, Kanada, Prancūzija) – 15, 20.30; 4 d. – 15 val.; Viskas normaliai (JAV) – 18 val.

Forum Cinemas Akropolis

29–II. 3 d. – Princesė ir Varlius (JAV) – 10.15, 12.45, 15.15, 17.45, 20.15; II. 4 d. – 10.15, 12.45, 15.15, 17.45; 29–II. 4 d. – Nasha Russia. Likimo kiaušai (Rusija) – 10.45, 13, 15, 17.15, 19.30, 21.45; Viskas ore! (JAV) – 11, 14.30, 18, 21 val.; II. 4 d. – Tai kur, po velniu, tie Morganai? (JAV) – 20.15; 29, II. 1–4 d. – Elijaus knyga (JAV) – 16, 18.30, 21.10; 30, 31 d. – 12.15, 16, 18.30, 21.10; 29–II. 4 d. – Įsikūnijimas (JAV) – 12, 15.45, 20, 21 val.; 29, II. 1–4 d. – Alvinas ir burundukai 2 (JAV) – 13.50, 16, 18.15, 20.45; 29–II. 3 d. – Daktaro Parnaso fantazariumas (D. Britanija, Kanada, Prancūzija) – 15, 20.30; 4 d. – 15 val.; Viskas normaliai (JAV) – 18 val.

„Skalvijos“ kino centras

Prancūzų kino festivalis „Žiemos ekranais“ 29 d. – Paryžiaus stogai (Prancūzija) – 17.10; Duoki man ranką (Prancūzija, Vokietija) – 19.10; Hadevičė (Prancūzija) – 20.50; 30 d. – Prancūzė (Prancūzija, Marokas) – 16.30; 30 d. – Vila „Amalija“ (Prancūzija, Šveicarija) – 18.10; 30 d. – Rojus vakaruose (Prancūzija, Italija, Graikija) – 20.10; 31 d. – Ežys (Prancūzija, Italija) – 16 val.; 31 d. – Parko suoliukai (Prancūzija) – 18 val. 30 d. – Lelinės animacijos programa – 13 val.; 31 d. – trumpametražių animacinių filmų programa – 13 val. 31 d. – Naujasis „Paradiso“ kino teatras (Prancūzija, Italija) – 20.10; II. 1 d. – Tarp sienų (Prancūzija) – 18.50; 2 d. – 21 val.; II. 1 d. – Psichoanalitikas (JAV) – 21.15; 2 d. –

19 val.; 4 d. – 21 val.; 2 d. – Tarp dvių mylimųjų (JAV) – 16.50; 3 d. – 20 val.; 4 d. – 18.50; 1 d. – Senais gerais laikais (Čekija) – 15 val.

II. 1 d. – ARTscape filmų programa (Prancūzija). Baltazaras (rež. R. Bresson) – 17 val.; II. 3 d. – Vakarinis Beirutas (Prancūzija, Norvegija, Libanas, Belgija) – 17 val.; II. 4 d. – Bologas tikėjimas (Prancūzija, Belgija) – 17 val.

Pasaka

29 d. – Pasaulis yra didelis ir išsigelbėjimas slypi už kampo (Bulgarija, Slovėnija, Vengrija, Vokietija) – 17 val.; 30 d. – 12.30, 17 val.; 31 d. – 19.15; II. 1 d. – 19.30; II. 2 d. – 11 val.; 3 d. – 21.40; 29 d. – Naujasis pasaulis (Italija, Prancūzija) – 17.15; 30 d. – 21 val.; 31 d. – 15 val.; 3 d. – 19.15; 29 d. – Upė (rež. J. Gruodienė, R. Gruodis) – 17.30; 31, II. 1 d. – 17 val.; II. 2 d. – 18 val.; 3 d. – 18.30; 29, II. 2 d. – Nuo pasaulio stogo (rež.

V.V. Landsbergis) – 19 val.; 30, II. 3 d. – 17.30;

29 d. – Vienoje kilpoje (D. Britanija) – 19.15; 30 d. – 14.50, 19.15; 31 d. – 17, 21.30; II. 1 d. – 17.15, 21.45; 2 d. – 17, 19.15; 3 d. – 17.15, 19.30; 4 d. – 17.30; 29 d. – Belaukinis Erikas (D. Britanija, Prancūzija, Italija, Belgija, Ispanija) – 19.30; 30 d. – 15 val.; 31, II. 2 d. – 17.15; II. 3 d. – 17 val.; 29 d. – Amerika priėš Džoną Lenoną (JAV) – 21 val.; 31 d. – 19 val.; 29 d. – Auksinė praraaja (JAV, D. Britanija) – 21.30; 30 d. – 21.30; 31 d. – 19.30; II. 1 d. – 21.50; 2 d. – 22 val.; 29 d. – Manės čia nėra (JAV) – 21.45; 30, 31 d. – Iš valabui gyvenimo (JAV) – 13 val.; II. 2 d. – 10 val.; 30 d. – Edit Piaf. Rožinis gyvenimas (Prancūzija, D. Britanija, Čekija) – 17.15; II. 2 d. – 13.30; 30 d. – Montažas. Riedlenčių filmas (rež.

S. Petrošius) – 19 val.; 31 d. – 21 val.; 2, 3 d. –

20 val.; 4 d. – 17 val.; 30 d. – Manės čia nėra (JAV) – 19.45; II. 1 d. – 19.15; 2 d. – 12.15,

19.30; 3 d. – 21.30; 30 d. – Paskutinės dienos (JAV) – 22.15; 31 d. – 21.50; II. 2 d. – 15 val.; II. 4 d. – Vudstokas – 18 val.; grupės „TWNKL“ koncertas – 21 val.

Ozo kino salė

29 d. – Visi kalba, kad aš tave myliu (JAV) – 18 val.; 30 d. – R.L. Stevenson'o herojai ekrane – 16 val.; II. 1 d. – Saulė (Rusija, Italija, Prancūzija) – 18 val.; 2 d. – M. Bulgakov'o ekranizacijos (originalo kalba) – 18 val.; 3 d. – I. Bergmano kūrybos vakaras – 18 val.; 4 d. – Gružijos kinas – 18 val.

KAUNAS**Forum Cinemas**

29–II. 3 d. – Princesė ir Varlius (JAV) – 10.30, 12.45, 15.15, 18, 20.30; Tai sudėtinga (JAV) – 12, 15, 18.35, 21.20; Daktaro Parnaso fantazariumas (D. Britanija, Kanada, Prancūzija) – 15.20, 18.20; 29 d. – Tai, kur po velniu, tie Morganai? (JAV) – 20.30; 29 d. – Elijaus knyga (JAV) – 15.10, 17.40; 30, 31 d. – 12.20, 15.10, 17.40, 20.15; II. 1–4 d. – Zero 2 (rež. E. Velyvis) – 13.45, 19.30, 21.40; Įsikūnijimas (3D, JAV) – 10.10, 16 val.; 29 d. – Įsikūnijimas (JAV) – 21 val.; 29, II. 1–4 d. – Alvinas ir burundukai 2 (JAV) – 12.45, 17.25; Šerlokas Holmsas (Australija, D. Britanija, JAV) – 16.15, 18.40, 21.10

Laikas

29–II. 4 d. – Alvinas ir burundukai 2 (JAV) – 11, 12.45, 14.30; Šerlokas Holmsas (Australija, D. Britanija, JAV) – 16.15, 18.40, 21.10

PANEVĖŽYS**Forum Cinemas Babilonas**

29, II. 1–4 d. – Princesė ir Varlius (JAV) – 12.20, 14.30, 16.45; 30, 31 d. – 10.10, 12.20, 14.30, 16.45; Viskas ore! (JAV) – 19, 21.45 29 d. – Tai kur, po velniu, tie Morganai? (JAV) – 16.20; II. 4 d. – 20.50; 29–II. 4 d. – Zero 2 (rež. E. Velyvis) – 17.15, 19.20, 21.25; 29, II. 1–3 d. – Įsikūnijimas (JAV) – 20.50; 30, 31 d. – 10.50, 20.50; 29 d. – Aušros kariai (JAV) – 14.10; 30–II. 4 d. – 14.10, 18.40; 29, II. 1–4 d. – Alvinas ir burundukai 2 (JAV) – 12.40; 30, 31 d. – 10.30, 12.40; 29–II. 4 d. – Nindzė žudikas (JAV) – 16.20; 29 d. – Jodasis žaibas (Rusija) – 14.50

© „7 meno dienos“. Vilnius kultūros savaitraštis. Išeina penktadieniais.

Leidžiamas nuo 1992 m. sausio 10 d. Leidėjas VŠĮ „Meno dienos“, Bernardinų g. 10, 01124 Vilnius. Tel.: 2613039, 2617247. Faks. 2611926.

El. paštas 7md@takas.lt ISSN 1392-6462. 3 sp. I. Tiražas 1000 egz.

Spausdino UAB „Ukmergės spausdutuvė“, Vasario 16-osios g. 31, Ukmergė

Remia Spaudos, radio ir televizijos rémimo fondas (2-8 psl.)

R

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RÉMIMO
FONDAS